

แนวทางการประเมินผล ด้วยทางเลือกใหม่

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

จำนวนพิมพ์ 50,000 เล่ม

© สงวนลิขสิทธิ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN : 974 - 269 - 3617

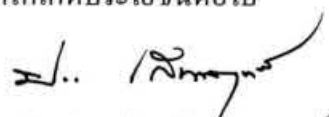
คำนำ

การวัดและประเมินผล เป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาได้ข้อมูลทางการเรียน มาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นการวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องประเมินด้วย ทางเลือกใหม่หรือประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงและ เชื่อมั่นได้ ผลการวัดและการประเมินแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

กรมวิชาการ โดยความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ได้จัดทำเอกสารแนวทางการประเมิน ผลทางเลือกใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระ ดังนี้

1. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

กรมวิชาการ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ศักยานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักวิชาการของกรมวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนในการจัดทำ แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 8 กลุ่มสาระ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมุ่งหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องได้แนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อไป

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)
อธิบดีกรมวิชาการ

สารบัญ

	หน้า
1. หลักสูตร/ธรรมชาติของกลุ่มศิลปะ/มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	1
2. แนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่	15
3. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ	21
4. ตัวอย่างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	29
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
คณะผู้จัดทำ	78

1. หลักสูตร / ธรรมชาติของกลุ่มศิลปะ / มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

หลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและกำหนดจุดหมายในรูปของมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปี หรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กรมวิชาการ, 2544 : 2) นั้นหมายความว่า หลักสูตรมุ่งเน้นให้ความเป็นอิสระกับสถานศึกษาที่สามารถจัดหลักสูตรของสถานศึกษาได้เอง โดยพิจารณาให้เหมาะสมสอดคล้องและตอบสนองกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนข้อจำกัดของผู้เรียน บุคลากรของสถานศึกษา และทรัพยากรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพียงแต่ทุกสถานศึกษาจะต้องยึดหลักการ จุดหมายของหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานแกนกลางที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยระดับช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ (มาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น) และการกำหนดเอกสารในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมผู้เรียนให้กับสถานศึกษาเป็นกรอบ หรือแนวทางให้สถานศึกษาไปจัดเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันที่กำหนดให้ทุกสถานศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในเขตการศึกษาใด ก็ต้องทำตามทีหลักสูตรกำหนดเหมือนกันทั่วประเทศ โดยมีได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพท้องถิ่น และข้อจำกัดของบุคลากรในท้องถิ่น ดังนั้น หลักสูตรใหม่นี้จะเป็นหลักสูตรที่ทำทลายให้สถานศึกษาได้ใช้ศักยภาพ ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ได้จัดหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อประโยชน์สูงสุดให้กับผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และต่อไปจนถึงสังคมโลกได้ในที่สุด

ธรรมชาติของกลุ่มศิลปะ

วิชาการในแต่ละกลุ่มสาระย่อมมีธรรมชาติในตัวเองต่างกัน มีเนื้อหาสาระ การคิด และการฝึกปฏิบัติต่างกัน เช่น คณิตศาสตร์ มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการคิดคำนวณ การคิดจะต้องคิดในเชิงตรรกะ การฝึกปฏิบัติก็ต้องฝึกฝนเพื่อความชำนาญในการคิดคำนวณนั้น หรือกลุ่มสาระพลานามัยก็ต้องคิดอยู่บนพื้นฐานของพลกำลัง และความฉับไวของประสาท เป็นต้น การรู้ถึงธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระย่อมช่วยให้การจัดการเรียนการสอนในวิชาการนั้น บรรลุเป้าหมายได้อย่างดี (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539 : 157) และในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะก็เช่นกันจะมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความงาม อารมณ์สะท้อนใจ และสาระที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตในสังคมมนุษย์ ศิลปะต้องแสดงออกจากความคิดที่เป็นนามธรรม ถ่ายทอดด้วยการปฏิบัติงานผ่านวัสดุต่างๆ ไปสู่รูปธรรม การถ่ายทอดนั้นต้องอาศัยความชำนาญ และแสดงออกด้วยจินตนาการด้วยรูปแบบที่สร้างสรรค์ ซึ่งรูปแบบที่เป็นรูปธรรมนี้จะมีผลไปสู่การมองเห็น และความรู้สึกสัมผัส การฝึกปฏิบัติ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539 : 158) นอกจากความพร้อมในตัวบุคคลแล้วยังต้องมีความพร้อมทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะใช้เป็นสื่อในการแสดงออก และพร้อมด้วยสื่อการสอนอีกด้วย เพราะสื่อการสอนที่ดี จะเป็นสิ่งช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจได้ดี และในอีกแง่หนึ่งจะเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นให้การแสดงออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

สาระการเรียนรู้กลุ่มศิลปะหรือศิลปศึกษา เป็นศาสตร์ที่มุ่งเป้าหมายไปที่กระบวนการเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ (The Creative Process) การแสดงออก (The Self-Expression) และ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม (Aesthetic Awareness) มีนักวิชาการศิลปศึกษาที่มีชื่อเสียงเคยตั้งคำถามไว้ว่า เราแบ่งแยกกันอย่างไรระหว่างจิตรศิลป์กับศิลปศึกษา หรือระหว่างการศึกษาศิลปะกับการศึกษาผ่านศิลปะ (ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล, 2533 : 4 - 5) และได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า อย่างแรกเป็นการเรียนเกี่ยวกับศิลปะจริงๆ เพื่อให้ได้ผลถึงขั้นผู้เรียนนำศิลปะไปประกอบอาชีพได้ อย่างที่สองเป็นการเรียนโดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และมีบุคลิกภาพที่ดี แต่ในสภาพความเป็นจริงกลับมีการใช้สนับสนุนปนเปกันระหว่างอย่างแรกกับอย่างที่สอง ตัวอย่างง่ายๆ เช่น ครูผู้สอนจำนวนมากตั้งหน้าตั้งตาสอนให้ผู้เรียนวาดภาพออกมาให้สวยงามตามหัวข้อที่จะต้องส่งประกวด และอาจจะมีการตรวจแก้ไขกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ผลงานออกมามีพื่อที่จะคว่ำรางวัลมาได้ (แบบนี้เรียกว่าเห็นความสำคัญของแผ่นกระดาษมากกว่าตัวเด็ก) แต่จะมีครูผู้สอนสักกี่คนเตรียมการสอนศิลปะ เพื่อให้ผู้เรียนทำงานกันอย่างสนุกตามความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ผู้เรียนบางคนได้แสดงออกอย่างเต็มที่มาก

แต่ผลงานแทบดูไม่ได้ (อย่างนี้เรียกว่า มุ่งเอาศิลปะใส่ไปในตัวผู้เรียนมากกว่าจะฝากไว้บนแผ่นกระดาษเท่านั้น) ดังนั้น เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดและให้เห็นถึงความแตกต่าง และข้อสับสนระหว่างปรัชญาศิลปศึกษากับปรัชญาวิจารณ์ศิลป์ ซึ่งครูผู้สอนจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นอิสระและมีความสุขในการได้เรียนศิลปะ ซึ่งชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล (2533 : 4) ได้ปรับแนวคิดจาก Victor Lowenjeid and W. Lambert Brittain (1970) ไว้ ดังนี้

ปรัชญาศิลปศึกษา (PHILOSOPHY OF ART EDUCATION)	ปรัชญาวิจารณ์ศิลป์ (PHILOSOPHY OF FINE ARTS)
1. เป้าหมายมุ่งสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	1. เน้นคุณค่าทางด้านความงามของผลงานที่ปรากฏออกมา
2. ใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือให้เกิดการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์	2. ใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือสร้างผลงานศิลปะที่เป็นรูปแบบ
3. กระบวนการสร้างสรรค์งานถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด	3. ผลงานที่ปรากฏเป็นสิ่งสำคัญที่สุด
4. เน้นความไวในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ ความคิดจากสิ่งที่มองเห็นได้ดี	4. เน้นการทำงาน - สร้างงานที่ดีมีคุณค่าทางศิลปะ
5. ความรู้สึกที่มีอยู่เบื้องหลังผลงานสำคัญที่สุด	5. ความงามที่ปรากฏบนผลงานสำคัญที่สุด
6. สนับสนุนให้เรียนรู้ด้วยการค้นคว้าทดลอง	6. สนับสนุนให้เรียนด้วยการฝึกหัด อบรม ศึกษา ทฤษฎี และกรรมวิธีต่างๆ
7. นำไปใช้ในการพัฒนาชีวิตด้านอื่นๆ ได้	7. นำไปใช้ประกอบอาชีพได้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้ (Content Standard) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงปรารถนาของแต่ละกลุ่มสาระที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาในผู้เรียนทุกคนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. **มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark)** หมายถึง มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระที่แตกย่อยตามระดับพัฒนาการและวัยของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) นั้นหมายความว่า ในแต่ละช่วงชั้น เมื่อผู้เรียนเรียนจบจะรู้อะไรและทำอะไรได้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

เนื่องมาจากศิลปะเป็นความงามที่แสดงออกมาจากจิตใจ โดยผ่านการกระทำแต่เป็นการกระทำที่สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกด้วยการวาดเขียน การปั้น การเรียงความ การเขียนบทกลอน การขับร้อง การรำว่า การจัดดอกไม้ ตลอดจนการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องเล่นต่างๆ เหล่านี้จัดว่าเป็นการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งสิ้น (ประเทิน มหาจันทร์, 2531 : 25) และนอกจากนั้นยังกล่าวอีกว่า ผลอันเนื่องมาจากการเรียนศิลปะก็คือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกต สามารถใช้ความรู้ และวิจารณญาณของตนเอง ตัดสินว่า สิ่งใดงามสิ่งใดไม่งาม สิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี สิ่งใดไพเราะสิ่งใดไม่ไพเราะ รู้จักจำแนกแยกประเภทของงาน ตลอดจนรู้จักกำหนดนิยามงานได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งในขณะที่ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมทางศิลปะอยู่นั้น ก็จะได้รับทั้งประสบการณ์ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้มีทั้งเพื่อนและเกิดความสนุกสนาน รู้สึกว่าตนมีส่วนสร้างงานศิลปะให้ประสบผลสำเร็จ เกิดความภูมิใจ มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ จึงมีความรู้สึกสนิทสนมคุ้นเคยเกิดความสามัคคี

ดังนั้น มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มศิลปะ จึงเป็นมาตรฐานที่เน้นการเรียนรู้จากห้องเรียนไปสู่ชีวิตจริงและต่อไปสู่สังคมโลกได้ โดยทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานจริง ผู้เรียนจึงต้องรู้จักคิดด้วยตนเอง โดยการเชื่อมโยงงานในห้องเรียนไปสู่ธรรมชาติ ความงาม จินตนาการสู่ชีวิตจริง และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ในมาตรฐานกลุ่มสาระนี้ สู่ชุมชน สังคมและโลกได้ต่อไป และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มศิลปะยังเป็นมาตรฐานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ในชุมชนได้ด้วยความเป็นอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นเป็นหลัก โดยสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระเต็มที่ (กรมวิชาการ, 2544 : 2) เนื่องจากการเรียนรู้กลุ่มศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อน อันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รับผิดชอบส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของ

ศิลปกรรมในสังคมที่สะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น สามารถพิจารณาว่า ผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีความมองและเข้าใจ โลกทัศน์กว้างไกลช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจในทัศนด้านอื่นๆ สะท้อนให้เห็นมุมมอง ของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความเชื่อ ความศรัทธาทาง ศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มศิลปะ การเรียนรู้ เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจน การเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ คิดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมไทย กลุ่มศิลปะ เสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงาม สมารถที่แน่นอน สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสมดุล อันเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์พร้อม เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตน และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพ ชีวิตของสังคมโดยรวม

ส่วนสาระการเรียนรู้กลุ่มศิลปะจะประกอบไปด้วยสาระทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านสุนทรียภาพ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ส่งเสริมให้ ผู้เรียน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ สามารถค้นพบศักยภาพตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ มีรสนิยม มีความคิดสร้างสรรค์และ จินตนาการ มีสมาธิในการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเมื่อจบการเรียนรู้กลุ่มศิลปะในแต่ละช่วงชั้น สามารถกำหนด คุณภาพหรือความสามารถของผู้เรียนได้ในแต่ละช่วงชั้น ได้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)

- สร้างและนำเสนอ ผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เล่าเกี่ยวกับ ผลงานของตนให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
- รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เล่าให้ ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นที่เกี่ยวกับศิลปะได้
- ระบุสิ่งแวดล้อมหรือเงื่อนไขที่ทำให้เกิดผลงานศิลปะได้
- ใช้ความรู้ทางศิลปะสาขาต่างๆ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
- สนใจในการปฏิบัติงานศิลปะ พึงพอใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน รับผิดชอบการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
- สังเกต รับรู้ สนใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม งานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

- สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิคให้เกิดผลตามความต้องการของตนเอง และอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นทางศิลปะได้
- รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถช่วยในการวิเคราะห์งานศิลปะ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้
- ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันมีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้
- นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
- สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออก ยอมรับความสามารถของผู้อื่น
- ตระหนัก ชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

- สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะ โดยเลือกและประยุกต์ ทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานเพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้
- รู้ว่า การจัดทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ จะช่วยให้งานศิลปะสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้
- บรรยายและอธิบายงานศิลปะสาขาต่างๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยอภิปรายเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัย วัฒนธรรมต่างๆ และให้ความสำคัญในเรื่องบริบททางวัฒนธรรม
- นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
- เห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เชื่อมมัน ภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

- ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก ห่วงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

- สร้าง นำเสนอหรือแสดงผลงานศิลปะ โดยเลือกใช้การผสมผสานของทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะทางเทคนิคให้ได้ผลตามที่ต้องการ ประเมินผลงานของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้ได้
- วิเคราะห์เทคนิคการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ที่มีผลต่อการสื่อความคิด ความรู้สึกและผลกระทบต่องานศิลปะสาขาต่างๆ อธิบายหลักและความงามของศิลปะในการสร้างงานศิลปะได้
- วิเคราะห์งานศิลปะสาขาต่างๆ โดยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของงานศิลปะจากกาลเวลาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อธิบายเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่องานศิลปะได้
- นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์งานศิลปะ รับผิดชอบ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานศิลปะร่วมกับผู้อื่น
- เห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก ห่วงแหน ภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล การสืบทอดงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วย 3 สาระ คือ

- สาระที่ 1 : ทัศนศิลป์
- สาระที่ 2 : ดนตรี
- สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

สาระการเรียนรู้และองค์ความรู้

- ความรู้ ขอบข่าย สัญลักษณ์ แนวคิดทางศิลปะ
- การสร้างสรรค์และการแสดงออก
- การวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะและสุนทรียภาพ

- การประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะ
- ศิลปะกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ไทยและสากล ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

- มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกงานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 : ดนตรี

- มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทยที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

- มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

สารที่ 1 : ที่สนธิสัญญา

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน			
ป. 1-3	ป. 4-6	ม. 1-3	ม. 4-6
1. มีความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสนุกสนานเป็นพิเศษ 2. สังเกต รับรู้ สิ่งที่อยู่รอบตัวใช้ทัศนธาตุ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยใช้วิธีการง่ายๆ ตามความสนใจ 3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ 4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ผลงานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น 6. นำความรู้ทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน	1. มีความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างมีไหวพริบ 2. สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใช้ทัศนธาตุ โดยยึดหลัก วิธีการใหม่ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยความสนใจ 3. เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง 4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม ด้วยการสังเกต การต่างๆ ตามความสนใจ 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามของงานทัศนศิลป์ ทัศนธาตุและความงามของศิลปะ 6. นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน	1. รู้สึกอยากจินตนาการ จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ ทางศิลปะ และสื่อความหมายได้ 2. คิดริเริ่ม คิดแปลงใช้ทัศนธาตุและองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เทคนิค วิธีการ รูปแบบใหม่ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ตามความถนัดและความสนใจ 3. ใช้กระบวนการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ประยุกต์ใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคโดยได้อย่างเหมาะสม และมี ความรับผิดชอบ 4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงามจากประสบการณ์ จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะตามความถนัดและความสนใจ 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานทัศนศิลป์ โดยวิเคราะห์ ทัศนธาตุ และความงามของศิลปะ 6. นำความรู้เทคนิคและวิธีการทางทัศนศิลป์ที่ตนเองได้ และสนใจไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. เข้าใจวิธีคิดความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ ทางศิลปะ และสื่อความหมายได้ 2. คิดริเริ่ม คิดแปลง ยืดหยุ่น ใช้ทัศนธาตุ และองค์ประกอบประกอบทางทัศนศิลป์ เทคนิค วิธีการ รูปแบบใหม่ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ตามความถนัดและความสนใจ 3. ใช้กระบวนการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์และประยุกต์ใช้วัสดุ วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคโดยได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง 4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงามจากประสบการณ์ จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะ ตามความถนัดและความสนใจ 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานทัศนศิลป์ โดยวิเคราะห์ ทัศนธาตุ และความงามของศิลปะ 6. นำความรู้เทคนิคและวิธีการทางทัศนศิลป์ที่ตนเองได้ และสนใจไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 1 : ทศศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้น			
ป. 1-3	ป. 4-6	ม. 1-3	ม. 4-6
1. รู้ความเป็นมาของสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์	1. รู้ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่น และศิลปะไทย	1. เข้าใจความเชื่อทางวัฒนธรรมที่อิทธิพลต่อการสร้างงานศิลปะ	1. เข้าใจรูปแบบยุคสมัยและวิวัฒนาการทางศิลปะวัฒนธรรมของไทยและสากล
2. สนใจงานทัศนศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานทัศนศิลป์ การสืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าศิลปะวัฒนธรรมไทยมีส่วนร่วมในการสร้างงานทัศนศิลป์ ที่สะท้อนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดการทำงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิจารณ์ จินตนาการ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกรัก ความคิดต่อ ดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ร่วมกัน				
ป. 1-3	ป. 4-6	ป. 1-3	ป. 4-6	
1. เข้าใจว่าเสียงกาน้ำได้ช่วยวิธีการต่างๆ	1. เข้าใจเสียงที่บรรเลงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ทั้งบรรเลงเดี่ยว และบรรเลงเป็นวง ระบุได้ว่าพื้นฐานทางดนตรีสามารถใช้ในการสื่อความรู้สึก	1. เข้าใจเรื่องเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ที่ใช้ในการผสม และทำให้เกิดความแตกต่างๆ ระบุได้ว่า ดนตรีมีอิทธิพลต่อจิตใจและความรู้สึกของบุคคล	1. เข้าใจเครื่องดนตรีที่ใช้ในการผสมและทำให้เกิดความแตกต่างๆ ทั้งไทยและสากล ระบุได้ว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม	
2. เข้าใจเรื่องและบรรเลงดนตรี โดยอิงที่ประกอบของดนตรี ให้ได้ผลตามที่ต้องการ	2. เข้าใจและบรรเลงดนตรี โดยใช้ประกอบการจินตนาการจากการสังเกต องค์ประกอบดนตรี และเทคนิคเบื้องต้น ให้ได้ผลตามความต้องการ	2. เข้าใจและบรรเลงดนตรี โดยเลือกและประกอบเครื่องประกอบแบบเทคนิคทางดนตรี ให้ได้ผลตามความต้องการ	2. เข้าใจและบรรเลงดนตรี โดยการเลือกผสมผสานองค์ประกอบและทักษะดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ	
3. ใช้เครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	3. ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	3. มีความรับผิดชอบและระมัดระวังในการใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรี	3. ใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีด้วยความระมัดระวังปลอดภัย และมีความรับผิดชอบต่อ	
4. แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเพราะเสียงของดนตรี	4. แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเพราะเสียงของดนตรีด้วยวิธีการต่างๆ ตามความสนใจ	4. แสดงออกถึงความรู้สึกรู้จักในการรับรู้ความไพเราะของดนตรีจากประสบการณ์และความสนใจโดยให้หลักการพื้นฐานทางดนตรี	4. แสดงออกถึงความรู้สึกรู้จักในการรับรู้ความไพเราะจากประสบการณ์และความสนใจ โดยใช้หลักการพื้นฐานทางดนตรี	
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เสียงขับร้อง เสียงเครื่องดนตรีของตนเองและผู้อื่น	5. แสดงความคิดเห็นเรื่อง องค์ประกอบดนตรีตามหลักการทางดนตรี	5. แสดงความคิดเห็น และจำแนกความแตกต่างเรื่ององค์ประกอบดนตรี ความไพเราะของเสียงดนตรีตามหลักการทางดนตรี	5. แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์องค์ประกอบและความไพเราะของผลงานดนตรีตามหลักการทางดนตรี	
6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรีและนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

สาระที่ 2 : คนตรี

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้น				
ป. 1-3	ป. 4-6	ม. 1-3	ม. 4-6	
1. รู้ว่าดนตรีมาจากยุคสมัยและสถานที่ต่างกัน	1. รู้ว่าดนตรีสะท้อนให้เห็นถึงแหล่งที่มา	1. เข้าใจความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อดนตรี	1. เข้าใจยุคสมัยและวิวัฒนาการของดนตรีไทยและสากล	
2. สนใจดนตรี อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยและสากล	2. ฟังพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานดนตรี การสืบทอดงานดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. มีส่วนร่วมและซาบซึ้งในกิจกรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ	

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ร่วมกัน			
ป. 1-3	ป. 4-6	ม. 1-3	ม. 4-6
1. แสดงออกอย่างอิสระ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการใช้กระบวนการทางละครสร้างสรรค์	1. ทดลองใช้เทคนิคการแสดงออก มีการแสดงออกอย่างอิสระตามจินตนาการ หรือเรื่องแต่ง หรือประสบการณ์ชีวิต ในรูปแบบของการแสดงสด หุ่นงา หุ่นสร้างสรรค์ หรือหุ่นกลไก	1. ใช้จินตนาการในการแสดงออก สื่อเรื่องราว ซึ่งความคิดและความรู้สึกที่อยู่ในละคร โดยผ่านทักษะระดับพื้นฐานด้านการละคร	1. วิเคราะห์ ศึกษา วรรณกรรม หรือละคร โดยเลือกในรูปแบบที่เหมาะสม นำมาปรับแบบฝึกหัดในการฝึกการแสดงให้ได้ผลตามต้องการ
2. แสดงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระและรูปแบบนาฏศิลป์เบื้องต้น	2. เข้าใจพื้นฐานการรำ เต้นเบื้องต้น และแสดงออกตามลักษณะและรูปแบบ	2. แสดงออกทางนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นฐานความงาม	2. แสดงออกทางนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ บนหลักของความงาม
3. แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์อย่างอิสระ	3. แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์ การฝึกฝนและการสังเกต	3. เลือกและประยุกต์ใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์มาใช้ในการแสดง	3. เลือกใช้และผสมผสานองค์ประกอบและพัฒนาทักษะทางนาฏศิลป์
4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกทางละครสร้างสรรค์ของผู้อื่นได้อย่างจริงใจและมีทัศนคติเชิงบวก	4. แสดงออกถึงความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของเพื่อนร่วมชั้น และผลงานการแสดงอื่น ๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจในการแสดง	4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นฐานความเข้าใจของการแสดงและสุนทรีภาพ	4. แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ด้วยการพัฒนาและเขียนบทวิจารณ์ต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจองค์ประกอบและสุนทรีภาพของการแสดงนั้น ๆ
5. แสดงความรู้สึกรับชมต่อการแสดงออกทางนาฏศิลป์	5. วิเคราะห์รูปแบบ และการแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ	5. วิเคราะห์คุณค่าทางนาฏศิลป์ในเรื่องสื่อ ความคิดและความงามของการแสดงนั้น ๆ	5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์เกี่ยวกับประโยชน์ของนาฏศิลป์ต่อการพัฒนาตนเอง
6. นำความรู้ ความเข้าใจจากประสบการณ์ การฝึกฝนด้านละครสร้างสรรค์และนาฏศิลป์มาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้	6. เชื่อมโยงความเข้าใจที่เกี่ยวกับการละครสร้างสรรค์และนาฏศิลป์ กับกลุ่มสาระอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. เข้าใจคุณค่าของการเขียนบทละคร สามารถเชื่อมโยงความหมายของละครกับชีวิต นำแนวคิดและหลักทางนาฏศิลป์และการละครมาใช้ในการเรียนรู้ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. นำความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์จากการแสดง ละครการแสดงมาประเมินคุณค่า และเชื่อมโยงความหมายกับชีวิตและสังคม

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้รูขั้วงั้			
ป. 1-3	ป. 4-6	ม. 1-3	ม. 4-6
1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และละครสร้างสรรค์ มาทำความเข้าใจ กับประสบการณ์ของตนเองและ ครอบครัว	1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และละครสร้างสรรค์ มาทำความเข้าใจกับบทบาทของมนุษย์ใน ครอบครัวและสังคม	1. ส่วางและทำความเข้าใจรูปแบบ และวิธีการแสดงออกทางนาฏศิลป์ และการละครตามบริบททางสังคม และวัฒนธรรม	1. ส่วางและทำความเข้าใจกับ วัฒนาการของนาฏศิลป์และการ ละครทั้งของไทยและสากลในบริบท ทางประวัติศาสตร์ สังคม และ วัฒนธรรม
2. สนใจนาฏศิลป์อันเป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. ฟังพอใจและยอมรับในภูมิปัญญา ของการสร้างผลงาน การสืบทอด นาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	2. จาซึ่ง เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทย เข้าใจคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้อง กับมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจใน มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดนาฏศิลป์ที่ เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติ และนานาชาติ

หมายเหตุ มาตรฐานการเรียนรู้รูขั้วงั้ที่กำหนดไว้นี้เป็นมาตรฐานเฉพาะส่วนที่จำเป็น เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพสำหรับ ผู้เรียนทุกคน สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้งหมด และ สถานศึกษาสามารถพัฒนาสาระและกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในส่วนที่เพิ่มเติมเข้มข้นขึ้น เพื่อสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทักษะฯ ได้แก่ เส้น (line) น้ำหนักอ่อนแก่ของแสง และเงา (tone) ที่ว่าง(space) และสี(colour)

2. แนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่

การประเมินด้วยทางเลือกใหม่หรือการประเมินด้วยทางเลือกอีกทาง (Alternative Assessment) ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 คือ การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งจะเน้นไปที่การประเมินสภาพจริง โดยผ่านการประเมินการปฏิบัติ (Herman, Asehbacher and Winters, 1992 : 1 - 4) ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

คอสต้า (Costa, 1998 : 2) ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริง เป็นลักษณะเชิงกระบวนการโดยสังเกตพฤติกรรมโดยตรง ดูจากพอร์ตโฟลิโอของงาน โครงการตลอดภาคเรียน การจดบันทึกต่างๆ การสัมภาษณ์นักเรียน แลบบันทึกรูปภาพการทำงานของนักเรียน และตัวอย่างงานเขียน การประเมินข้อมูลต่างๆ ที่ทำให้ภาพของความสามารถด้านใดด้านหนึ่งที่ชัดเจนเชื่อถือได้ ตลอดจนดูความก้าวหน้ามากกว่าการสอบด้วยข้อสอบ

เกรดเลอร์ (Cradler, 1991 : 20) ได้กล่าวถึงทางเลือกอีกทางในการประเมิน ควรเป็นการให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิด และความรู้เพื่อแก้ปัญหา ในลักษณะโลกของงานในชีวิตจริง เรียกวิธีการนี้ว่า วิธีการเชิงสภาพจริง (Authentic Approaches)

เฮร์แมน แอสชบาเชอร์ และวินเตอร์ส (Herman, Aschbacher and Winters, 1992 : 6) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงไว้ว่า เป็นการให้นักเรียนปฏิบัติสร้างผลิต หรือทำบางสิ่งบางอย่าง ใช้ความสามารถระดับสูง (High Level Ability) และทักษะการแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมการสอนหรือกิจกรรมที่มีความหมายที่เกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริง และประเมินโดยการตัดสินใจให้คะแนนความสามารถ และผลงาน

แจสมิน (Jasmine, 1992 : 4 - 6) การประเมินสภาพจริงต้องสะท้อนถึงงานปัจจุบันของนักเรียนโดยการสังเกต โดยเห็นว่าการสังเกต และการเฝ้าดูพฤติกรรม และตรวจผลงานนักเรียนที่ผ่านการปฏิบัติงานนั้นๆ จะต้องเป็นงานที่มีคุณค่า

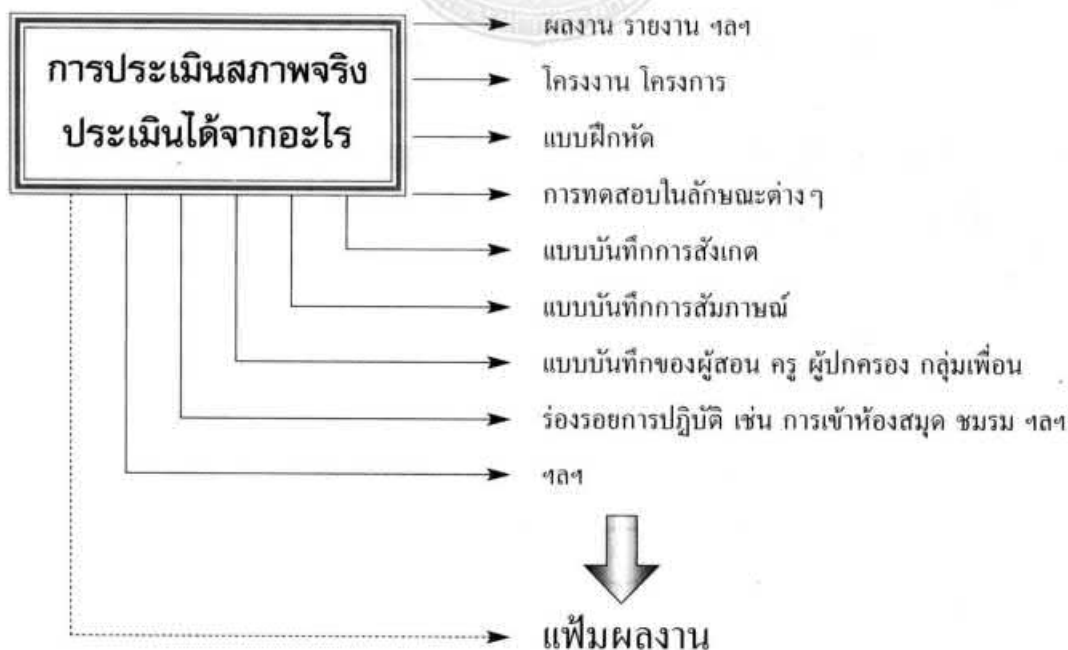
ซูการ์แมน แอลเลน และเคลเลอร์ - โคแกน (Sugarman, Allen และ Keller - Cogan, 1993 : 67) การประเมินสภาพจริง หมายถึง การทำพอร์ทโฟลิโอ การจัดแสดง นิทรรศการ การปฏิบัติงาน การบันทึกรายวัน การทำโครงการ การทดลอง เป็นวิธีการสำหรับการ เรียนรู้ในชีวิตจริง การประเมินผลแบบนี้ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติ งานอย่างกระตือรือร้น และรับข้อมูลย้อนกลับจากกันและกันและจากครู นักเรียนจะสร้างงาน จากสิ่งที่เขาเรียนรู้ และมีการประเมินผลเป็นส่วนที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการ

จากความหมายของนักการศึกษาที่มีมุมมองที่คล้ายกัน และบางส่วนที่แตกต่างกัน พอจะสรุปเป็นความหมายของการประเมินสภาพจริงได้ว่า เป็นการประเมินผลการทำงานที่ นำความรู้ไปสร้าง ผลิตภัณฑ์ ทดลอง หรือปฏิบัติที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยประเมินความคิด กระบวนการ ความรู้สึก โดยใช้ประมวลจากการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึก จากกิจกรรมหรือ งานที่ได้จากความคิดที่ซับซ้อน (Complex Thinking) เป็นงานที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน ทำทนาย ใช้ทักษะในการแก้ปัญหาด้วยแนวทางแห่งตน (Self - directed Learner) รวมถึง การรวบรวมผลงานต่างๆ ในพอร์ทโฟลิโอ และผลงานในลักษณะโครงการ

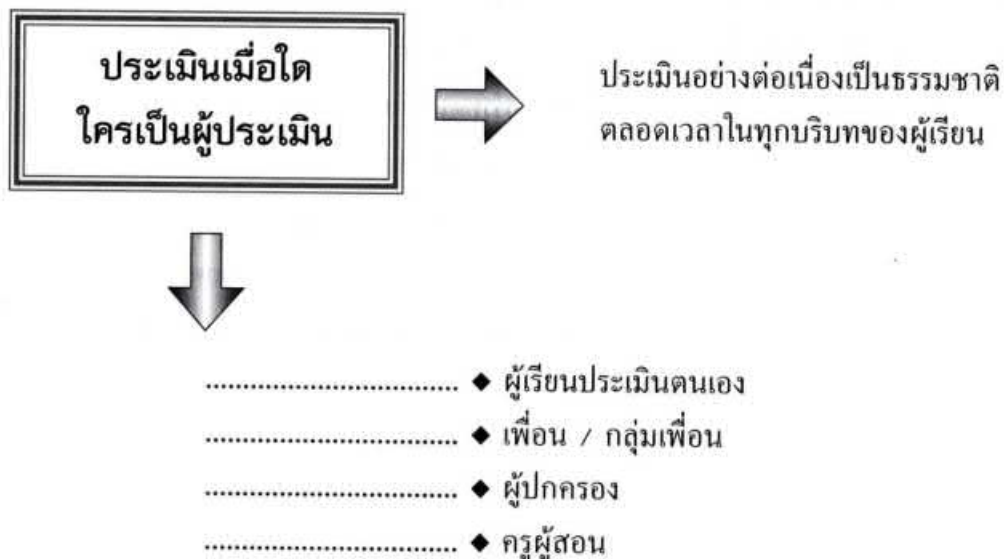
ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การประเมินด้วยทางเลือกใหม่ก็คือ การประเมินที่เน้นไปที่ การประเมินสภาพจริง โดยผ่านการประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนนั่นเอง ส่วนรายละเอียดที่ แสดงถึงข้อแตกต่างระหว่าง Performance Assessment กับ Authentic Assessment ส.ว.สนา ประมวลพจนานุกรม (2544:37) ได้เปรียบเทียบไว้ดังนี้

Performance Assessment	Authentic Assessment
1. ครูสั่งงาน หรือโครงการแล้วให้เด็กกลับไปทำ	1. นักเรียนเสนอโครงการ หรือกำหนดงาน การศึกษา ด้วยตนเอง
2. ให้เวลาจำกัด กำหนดการส่งโดยครู	2. นักเรียนวางแผนดำเนินการด้วยตนเองภายในเวลา (ซึ่งตกลงกันใน 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปี)
3. ใช้ความสามารถขั้นสูง การแก้ปัญหาการคิด วิเคราะห์	3. ใช้ความสามารถขั้นสูงแก้ปัญหาการคิดอย่างมี วิเคราะห์
4. ประเมินกระบวนการพฤติกรรม (นิสัย) และผลงาน	4. ประเมินกระบวนการพฤติกรรม และผลงาน
5. การใช้ประโยชน์	5. การใช้ประโยชน์
5.1 ประเมินนักเรียนเอง	5.1 เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
5.2 เป็นการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติตาม เพื่อเขียนแบบ	5.2 เพื่อการสอนของครู
	5.3 เป็นการเรียนเพื่อพัฒนา

จากตารางเมื่อพิจารณาถึงสาระของความแตกต่างระหว่างการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) จะพบว่า ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในสาระของทัศนศิลป์การประเมินการปฏิบัติ จะไม่ค่อยเหมาะสมหรือสอดคล้องกับลักษณะการแสดงออกของผู้เรียน เพราะการกำหนดระเบียบวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติ ล้วนเป็นตัวแทนทำลายศักดิ์กั้นการแสดงออกอย่างอิสระของผู้เรียน (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2533 : 237) ส่วนในสาระของดนตรีและนาฏศิลป์ การประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพราะธรรมชาติของดนตรีและนาฏศิลป์ จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงสาระความรู้ และต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การจินตนาการหลังจากที่ได้องค์ความรู้และทักษะปฏิบัติ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้จินตนาการที่หลากหลายสร้างสรรค์โครงสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นของตนเองได้ตามจินตนาการ ซึ่งจินตนาการตามความหมายของนิพนธ์ ทวีกาญจน์ (2533 : 235) ก็คือ จินตนาการไม่ได้หมายถึง ความฝันหรือความฟุ้งซ่าน เลื่อนลอย แต่หมายถึง ความฝันที่ใช้ความคิดจากการสะสมประสบการณ์ของแต่ละคน และยังเน้นย้ำอีกว่า จินตนาการเป็นบ่อเกิดของความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ และความเป็นศิลปะอยู่ที่ความสามารถในการรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ แล้ว ถ่ายทอดออกเป็นผลงานได้อย่างเป็นเอกภาพ ด้วยเหตุดังนี้ จึงอาจสรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไม่ว่าจะเป็นสาระใดทั้งทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ การประเมินที่สอดคล้องกับสาระและธรรมชาติของกลุ่มศิลปะ ก็คือ การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) นั่นเอง

การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากข้อมูลที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน จะไม่ประเมินจากข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงส่วนเดียว และจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือ การประเมินที่หลากหลายเช่นกัน ท้ายที่สุดของการประเมินเหล่านี้ สามารถทำการรวบรวม จัดเก็บเป็นระบบระเบียบ คัดเลือกผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้า พร้อมทั้งจะ แสดงถึงศักยภาพความเป็นส่วนตัวของผู้เรียนได้อีกนั่นก็คือ “แฟ้มผลงาน” ส่วนคุณภาพ ของการประเมิน เมื่อมีร่องรอยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากผลของการได้ลงมือทำปฏิบัติ จริงของผู้เรียน ดังนั้น ย่อมมีความเที่ยงตรงของการประเมินสูง (Validity) ก็เพราะมี หลักฐานยืนยัน (Evidences) และไม่เพียงหลักฐานเดียวแต่เป็นหลักฐานที่หลากหลาย ซึ่ง สามารถที่จะทำการยืนยันความเที่ยงตรงตามสภาพปัจจุบันของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ส่วน ความเชื่อมั่น (Reliability) นั้น ถ้าเป็นความเชื่อมั่นที่จะแสดงตัวเลขให้ชัดเจน ก็คือการหา ความเชื่อมั่นของงานโดยใช้ค่าดัชนีชี้วัด G. ด้วยทฤษฎีอ้างอิง (G. Theory) เพราะการ ประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น เนื้อเดียวกัน และจุดประสงค์หลักของการประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นการ พัฒนาการของผู้เรียน มิใช่ใช้การประเมินเพื่อตัดสินได้คกของผู้เรียนและการประเมินสภาพจริง ยังเป็นการประเมินในสภาพที่สอดคล้องโยงไปสู่ชีวิตจริง โดยผู้เรียนสามารถนำผลงานนั้นมา ปรับปรุงแก้ไขได้โดยใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และนอกจากนั้นการ ประเมินสภาพจริงยังมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ดังนั้น ความเชื่อมั่นในความหมายที่จะให้ผลของการประเมินมีค่าคงที่ของผู้ให้คะแนนหลาย คนจากผลงานเดียวกัน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนจากผู้ตรวจ ค่าความเชื่อมั่นนี้ เรียกว่า ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน (ค่าความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง - 1 ถึง + 1)

การประเมินสภาพจริงจะประเมินเมื่อใด และใครเป็นผู้ประเมินนั้น จากแผนภูมิข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติ และตลอดเวลาในทุกบริบทของผู้เรียน เพื่อจะได้ภาพความเป็นจริงของผู้เรียนได้อย่างใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนได้มากที่สุด ส่วนใครจะเป็นผู้ประเมินนั้นสิ่งที่เน้นที่สุดของการประเมินก็คือผู้เรียนต้องรู้ที่จะประเมินตนเอง จะได้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับใด และมีจุดบกพร่องในส่วนไหน เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง นอกจากการที่ผู้เรียนได้ประเมินตนเองแล้วยังฝึกให้ผู้เรียนรู้จักที่จะยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น ซึ่งอาจจะให้เพื่อน/กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนทำการประเมินและนำผลการประเมินนั้นมาพิจารณาพร้อมกับผลการประเมินของตนเอง เพราะจะทำให้ผลของการประเมินที่ได้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ล้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา และให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย และยังกำหนดให้สถานศึกษากำหนดหลักสูตรเอง โดยให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของตนที่รับผิดชอบเป็นรายปี (ช่วงชั้นปีที่ 1 - 3) และเป็นรายภาค (ช่วงชั้นปีที่ 4) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่ ครูผู้สอนมิได้รับหน้าที่ หรือทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ต้องมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรโดยวิเคราะห์ธรรมชาติของศาสตร์ที่รับผิดชอบ และในช่วงระยะภายในปีหรือภาค ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้อะไร ทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน นอกจากนั้นยังต้องทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่า ได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งจะต้องทำการจัดกิจกรรมการประเมินให้ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถประเมินได้ครอบคลุม ครบถ้วนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งสามด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย การประเมินความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น จะใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบวิธีการดั้งเดิมก็ได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเรียนรู้ในกลุ่มศิลปะนั้น

เป็นการให้ผู้เรียนได้นำความรู้ จินตนาการ ความรู้สึกของผู้เรียนนำเสนอออกมาในรูปของการกระทำของผู้เรียน หรือส่งผ่านสู่ภาพวาด ผลผลิต การร้องเพลงหรือการเต้นรำ เป็นต้น นั่นก็คือ เนื้อหาสาระของกลุ่มศิลปะนั่นเอง ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาระด้วยกัน คือ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ดังนั้น ความรู้ในเนื้อหาสาระของกลุ่มศิลปะนั้น สามารถประเมินได้จากผลผลิต หรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออก และได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น วิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้ว การสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริงย่อมจะรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใด นอกจากนั้นแล้วจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะมีมาตรฐานที่ให้ผู้เรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ ในขณะที่ผู้เรียนวิพากษ์วิจารณ์งานของตนเองหรือของผู้อื่น ก็จะทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เทคนิคของการประเมินที่ใช้อาจจะเป็นการใช้แบบทดสอบ การนำเสนอผลงาน การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. **ด้านทักษะพิสัย** การประเมินการปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะชัดเจน เพราะสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมินที่ครูผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ (รวมทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน) ความคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้น วิธีการที่จะได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมิน ก็คือ ทักษะปฏิบัติ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก การปฏิบัติงานจริง ฯลฯ

3. **ด้านจิตพิสัย** เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนทั้งหมด นับตั้งแต่ สีหน้า ท่าทาง ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่ ตลอดจนบุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน เช่น ลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตได้อย่างเด่นชัด และทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมในทุกๆ อริยาบถ ก็จะได้ภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน และครูผู้สอนจะได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จากการที่ผู้เรียนได้แสดงออก สื่อความเป็นตัวตนผ่านทางสาระของกลุ่มศิลปะ ซึ่งคงต้องใช้วิธีการสังเกต การประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติ การเข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ

3. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นการประเมินเป็นเนื้อเดียวควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจนถึงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ (Unit) ที่จะแตกย่อยออกเป็นกิจกรรมย่อยๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) และในกิจกรรมย่อยนั้นจะต้องมีกิจกรรมหนึ่งที่เป็นกิจกรรมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง หลังจาก que ผู้เรียนได้เรียนรู้จนครบภายในหน่วยการเรียนรู้นั้นแล้ว ซึ่งแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น ได้เสนอแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาสาระ (Strands) ในกลุ่มสาระ ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีทั้งหมด 3 สาระ คือ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

2. พิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ (Performance Standard) ว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้ในแต่ละสาระ ซึ่งในสาระของทักษะศิลป์จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 สาระของดนตรีจะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มาตรฐาน ศ 2.1 และ มาตรฐาน ศ 2.2 ส่วนสาระของนาฏศิลป์จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มาตรฐาน ศ 3.1 และ มาตรฐาน ศ 3.2

3. นำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) ตามช่วงชั้นที่รับผิดชอบมาพิจารณาว่าแต่ละรายปีหรือรายภาค (ช่วงชั้นที่ 1 - 3 จัดการเรียนรู้เป็นรายปี สำหรับช่วงชั้นที่ 4 จัดเป็นรายภาค) ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนรู้สาระในเรื่องใดบ้าง และทำอะไรได้บ้างในรายปีหรือรายภาคนั้น

4. จากนั้นให้ผู้สอนคาดหวัง หรือ เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในรายปีหรือรายภาค โดยพิจารณารายปีหรือรายภาคนั้น ผู้เรียนต้องรู้อะไร ทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน

5. จากผลความคาดหวังและสาระการเรียนรู้มาเขียนและอธิบายว่าในรายปีหรือรายภาคนั้น ผู้เรียนต้องรู้อะไร มีความสามารถอะไร ทำอะไรได้ ตลอดจนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใดบ้าง

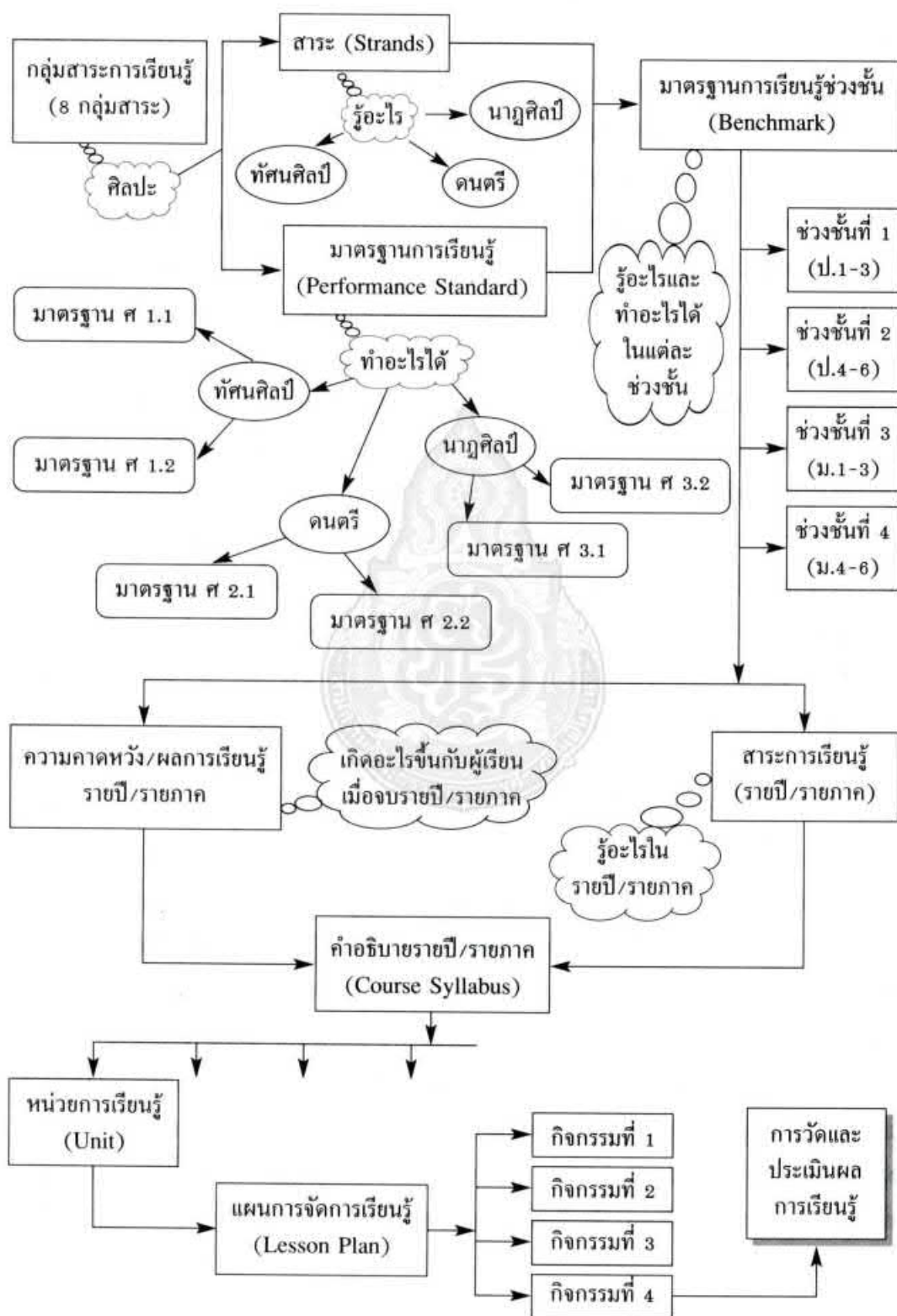
6. จากคำอธิบายรายปี/รายภาคนั้น ผู้สอนร่วมกันจัดหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้จะแตกย่อยเป็นกิจกรรมหลายกิจกรรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้

7. ซึ่งในกิจกรรมย่อยของหน่วยการเรียนรู้ ต้องมีหนึ่งกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมนี้ก็คือ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ความคิด รวบรวม การฝึกทักษะ จนท้ายที่สุดกิจกรรมนี้จะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยที่ผู้เรียนจะต้อง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำองค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้จัดให้ รวมกับ เทคนิควิธี การฝึกทักษะ รวบรวมคิดค้น สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในการที่จะสร้างชิ้นงาน หรือภาระงาน ในกิจกรรมนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในบริบทที่เป็นจริงและคล้ายคลึงกับ สภาพการทำงานในโลกของผู้ใหญ่ และมีเกณฑ์การประเมินที่ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน กำหนดว่า จะเป็นอย่างไร ผู้เรียนรู้อะไร ทำอะไรได้ในระดับใด จะมีการอธิบายเกณฑ์การให้ คะแนนอย่างละเอียด

เพื่อให้เห็นขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจนตามที่ได้อธิบายในข้างต้น จึงขอสรุป เป็นแผนภูมิการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

หลักสูตรสถานศึกษา

จากการจัดหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรใหม่นี้ สถานศึกษามีได้จัดขึ้นเองตามความต้องการของสถานศึกษาแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มสมบูรณ์ มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ดังนั้น การจัดหลักสูตรของสถานศึกษาจึงเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วม นับตั้งแต่เครือข่ายผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามมาตรา 9 (6) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีบทบาทหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ให้สถานศึกษาทราบถึงข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นและความคาดหวังของท้องถิ่นต่อคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน และความพร้อมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ความพร้อมของบุคลากรในท้องถิ่น งบประมาณ ตลอดจนภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่จะให้ความช่วยเหลือและเอื้อประโยชน์ให้กับสถานศึกษา ได้อย่างสูงสุด ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาจึงต้องจัดกระทำร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ซึ่งแต่ละกลุ่มสาระจะพิจารณาขั้นตอนการทำสาระของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบจนกระทั่งถึงหน่วยการเรียนรู้ เมื่อถึงกระบวนการที่จะจัดหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ควรจัดหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อประหยัดเวลา และที่สำคัญที่สุด ถ้าหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้นั้นสามารถบูรณาการได้ ต่างสาระในกลุ่มสาระเดียวกัน หรือถ้าสามารถที่จะบูรณาการได้ข้ามกลุ่มสาระแล้ว ยิ่งจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนออกไปสู่บริบทที่เป็นจริงหรือโยงไปสู่ชีวิตจริงของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น เพราะการนำความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะที่หลากหลาย จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะช่วงชั้นปีที่ 1 (ป.1 - 3) คาดว่าน่าจะเป็นครูผู้สอนคนเดียวที่รับผิดชอบทั้ง 8 กลุ่มสาระ ก็ยิ่งที่จะสะดวกสบายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอนแบบหน่วยการเรียนรู้เป็นเรื่อง (Theme) หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีมของครูผู้สอน (Team Teaching) เป็นสิ่งที่ยังใหม่ต่อบริบทของความเป็นไทย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อต้องจัดหลักสูตรตามหลักสูตรใหม่ที่ยืดหยุ่น และต้องการให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และสังคมมีส่วนร่วม และให้โยงถึงชีวิตจริงของผู้เรียน ดังนั้น ครูผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์กันทุกฝ่ายระหว่างครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะต้องเป็นแนวทางเดียวกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นนั้น

ด้วยเหตุผลนี้ การที่จะกำหนดหน่วยการเรียนรู้จึงควรที่จะได้มีการกำหนดร่วมกันว่า กลุ่มสาระใดจะจัดกิจกรรมใดบ้าง และท้ายที่สุดจะลดภาระหน้าที่ของครูผู้สอน และการทำ ชิ้นงานหรือภาระงานของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้และฝึกทักษะ จากหลายๆ กลุ่มสาระ ซึ่งวิธีการนี้จะได้อสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพราะใน สภาพจริง ชีวิตจริงของผู้เรียนมิได้ดำเนินชีวิตด้วยการใช้ความรู้ ความสามารถในการสาระใด สาระหนึ่งโดยไม่เกี่ยวข้องกับสาระอื่น หลังจากได้หน่วยการเรียนรู้ สามารถโยงไปยังสาระใด มาตรฐานใดแล้ว ต่อไปก็จะเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรมนี้ ก็คือ กิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นั่นเอง ซึ่งกิจกรรมนี้ ก็คือ กิจกรรมที่จะต้อง มี ชิ้นงาน หรือ ภาระงาน (Tasks) ให้ผู้เรียนได้กระทำจริง เพื่อเป็นสื่อที่จะโยงให้ผู้เรียนได้นำ ความรู้ และคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนใช้ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงถึงความสามารถ ครูผู้สอน จึงจะรู้ถึงความสามารถของผู้เรียนว่ามีความสามารถในระดับใดตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน คุณลักษณะหรือมาตรฐานของชิ้นงานหรือภาระงานจะต้องกระตุ้น ทำทนายให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานอย่างเต็มความสามารถในศักยภาพของแต่ละ บุคคล และมาตรฐานของการออกแบบภาระงานหรือชิ้นงาน ซึ่งชอบ ดีขอ (2544 : 12) ได้สรุปไว้ ก็คือ

- 1) ผู้เรียนได้ใช้องค์ความรู้ที่ลึกซึ้ง
- 2) ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ/กระบวนการคิดขั้นสูง
- 3) ภาระงานสัมพันธ์สอดคล้องกับสังคมอาชีพภายนอก
- 4) ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู และผู้เรียน
- 5) ให้การสนับสนุนทางจิตวิทยา/สังคม เพื่อความสำเร็จของผู้เรียน

และภาระงานที่กำหนดให้จะต้องสอดคล้องกับสภาพจริง หรือที่เรียกว่า Authentic Tasks โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดภาระงานหรือชิ้นงาน ดังนี้

- 1) ให้ผู้เรียนได้สร้างความหมาย และพัฒนาโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 2) นักเรียนได้ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ และถูกหลักวิชาในการ สร้างความหมาย และพัฒนาความรู้ของตนด้วยตนเอง
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนมุ่งเป้าหมายของการปฏิบัติการกิจให้มีคุณค่าออกไปสู่โลกแห่ง อาชีพของวัยผู้ใหญ่

หลังจากที่กำหนดภาระงานที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานหรือภาระงาน ที่ต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนด้วยการบูรณาการความรู้ และทักษะต่างๆ หรือหลายทักษะอาจ จะในสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระ จะทำให้ผู้เรียนได้สร้างงานด้วยการสร้างสรรค์องค์ความรู้

ที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นจริงได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นในการสร้างภาระงานจะมีกระบวนการทำงาน เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนั้น การประเมินดังกล่าวจะเกิดความเที่ยงตรงและเชื่อมั่น ในการประเมินจะต้องมีการกำหนดประเด็นการประเมิน (Rubrics) ให้ชัดเจนและครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน และนำประเด็นเหล่านั้นไปเขียนรายละเอียดของการให้คะแนนในแต่ละระดับ (Scoring Rubrics) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะหมายถึงการประเมินแบบ Rubric (Rubric Assessment) ที่เป็นเครื่องมือการประเมินแล้วยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อีกด้วย ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ได้นำเกณฑ์การประเมินของบุญเรียง ขจรศิลป์ (2544 : 59 - 72) มานำเสนอและสามารถสรุปได้ ดังนี้

รูปแบบของเกณฑ์การประเมิน จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) หมายถึง แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินผลงาน หรือชิ้นงาน เพื่อพิจารณาคูณภาพในภาพรวม และ 2) เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

การวิเคราะห์ประเด็นการประเมิน (Rubrics) การประเมินภาระงานหรือผลงาน กระบวนการและคุณลักษณะที่ทำให้เกิดความเที่ยงตรง จะต้องกำหนดลักษณะสำคัญๆ หรือตัวแปรสำคัญของสิ่งที่จะประเมินให้ได้ นั่นคือ พยายามมองสิ่งที่จะประเมินในทุกแง่มุม เช่น จะประเมินสมุดภาพ (Picture Book) ต้องพยายามวิเคราะห์ส่วนสำคัญของสมุดภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น รูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาษา ภาพประกอบ เป็นต้น จะเห็นว่าคุณลักษณะหรือตัวแปรทั้ง 4 เป็นลักษณะที่สำคัญของสมุดภาพ ที่ควรนำมาเป็นประเด็นการประเมิน (Rubrics)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics) การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจน ผู้ประเมินท่านใดๆ อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน ยิ่งผู้ตรวจผลงานมากคนเท่าไรอ่านแล้วเข้าใจตรงกันมาก แสดงถึงความเชื่อมั่นของเครื่องมือ(หาโดย G. Theory) หรือความเชื่อมั่นในการให้คะแนน หรือความเชื่อมั่นของเกณฑ์ให้คะแนน (หาโดย Correlation) มีสูง ดังนั้นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนน จึงมีความสำคัญยิ่งรองมาจากการกำหนดประเด็นการประเมิน

แต่ถ้าทั้งสองส่วนมีคุณภาพดังได้กล่าวมาแล้ว ก็จะช่วยให้การประเมินผลงาน กระบวนการ และคุณลักษณะมีคุณค่าที่เชื่อถือได้ เหมือนผลการตรวจสอบข้อสอบปรนัย ถ้าผลการตรวจผลงานมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูงก็ประกันถึงคุณภาพของผลการปฏิบัติงาน คุณลักษณะที่ประเมินได้อย่างดียิ่ง ซึ่งการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน ควรกำหนดเป็น ลักษณะแยกรายละเอียดเป็นระดับ (Analytic Scoring) โดยการกำหนดคุณลักษณะย่อย หรือ ตัวแปรย่อยของประเด็นการประเมิน การกำหนดคะแนนหรือระดับคะแนนนั้นอาจกำหนดให้ แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็น หรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็นก็ได้

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่ว่าจะเป็นการประเมินในภาพรวม หรือเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนจนถึงการกำหนดประเด็นการประเมิน (Rubrics) และ รายละเอียดของการให้คะแนน จนท้ายที่สุดเมื่อได้ประเมินชิ้นงาน ผลงาน กระบวนการและ คุณลักษณะ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จะเป็นการให้คะแนนในลักษณะแยกรายละเอียดเป็น ระดับ หรือการให้รายละเอียดของการให้คะแนนแบบภาพรวมโดยไม่แยกเป็นประเด็นย่อยๆ ของการประเมิน แต่ท้ายสุดต้องคัดคะแนนผลรวมที่ได้ออกมาเป็นระดับคุณภาพของการ ประเมิน เช่น ปรับปรุง พอใช้ ดี หรือ ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก เป็นต้น

เพื่อให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั่นก็คือ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติและกระทำจริง สามารถสรุปรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดชื่อภาระงานหรือชิ้นงาน ที่จะให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานนั้น ซึ่งชื่อ ของภาระงานนั้นต้องเป็นชื่อที่ท้าทาย กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ อยากคิด อยากที่จะ สร้างสรรค์ภาระงานหรือชิ้นงานนั้น

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ (Performance Objective) หรือเป็นการเขียนจุดประสงค์ที่แสดงรายละเอียดของภาระงาน หรือชิ้นงานที่จะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยการนำผลการเรียนรู้ที่ต้องการที่จะให้ผู้เรียน ได้รู้และทำอะไรได้ในสาระมาตรฐานการเรียนรู้ในช่วงชั้นนั้นๆ ให้นักเรียนนำไปสร้างเป็น องค์ความรู้ใหม่ในภาระงานหรือชิ้นงานที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง

3. กำหนดกิจกรรมการปฏิบัติ เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด เริ่มตั้งแต่การทำงานเดี่ยวหรือกลุ่ม ถ้าทำงานเป็นกลุ่มเริ่มตั้งแต่การแบ่งกลุ่มการทำงาน โดยมีขั้นตอนการปรึกษาหารือ ขั้นตอนการทำงานและนำเสนอผลงานเป็นระยะ เพื่อให้กลุ่ม

เพื่อน หรือครูผู้สอนวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง (Dynamic Assessment) ตลอดจนให้มีการปรับปรุง พิจารณาโครงสร้าง ตรวจสอบผลงานของตนเอง และมีการนำผลงานไปจัดแสดง เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน

4. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและเครื่องมือการประเมิน สิ่งที่จะต้องประเมินอาจจะอยู่ในรูปของพฤติกรรมการทำงาน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงาน ก็คือกระบวนการหลัก ทักษะในการทำงานของผู้เรียน ผลผลิตที่เป็นชิ้นงาน อาจมีผลงานบางชิ้นที่เป็นผลผลิตหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ต้องทำเป็นรายงาน เพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติตัวรายงานถือว่าเป็นชิ้นงานที่ควรให้ความสนใจ เพราะต้องทำรายงานเป็นหลักฐานแทนการปฏิบัติงานและผลผลิต (อาจเป็นรูปภาพ ชิ้นงาน ฯลฯ) และนำไปเก็บไว้ในแฟ้มผลงาน

5. กำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน จะพิจารณาจากสิ่งที่จะประเมินอาจจะเป็นผลงาน ชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน รายงาน จนท้ายที่สุด อาจจะเป็นแฟ้มผลงาน ก็ต้องเป็นการตกลงร่วมกันว่าจะประเมินอะไรบ้าง และจะประเมินอย่างไร เพราะผู้เรียนจะได้ใช้ศักยภาพความสามารถร่วมกับความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

6. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและระดับคุณภาพของการประเมิน ในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ก็คือ การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจนและละเอียด ผู้ประเมินท่านใดมาอ่านแล้ว เข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน ผู้ตรวจผลงานหรือชิ้นงานหลายคนตรวจได้ตรงกันก็ยิ่งดี ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนระดับคุณภาพของการประเมิน จะเป็นการระบุคุณภาพงานทั้งชิ้น เมื่อรวมแล้วคุณภาพของกระบวนการทำงาน หรือผลผลิตอยู่ในระดับคุณภาพใด อาจจะแบ่งเป็น 3 ระดับ หรือ 4 ระดับ ก็ได้ แล้วแต่จะพิจารณาร่วมกัน ส่วนมากจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบว่าผลงานของตนอยู่ระดับใด ถ้าต้องการให้ผลงานมีระดับที่ดีขึ้นก็สามารถที่จะปรับปรุง แก้ไขผลงานของตนได้จนถึงในระดับที่ตนพอใจ

4. ตัวอย่างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดทำตัวอย่างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นั้น เป็นตัวอย่างที่ลงไปสู่การให้ผู้เรียนได้สร้างภาระงานหรือชิ้นงานโดยตรง พร้อมทั้งระบุนำให้ผู้เรียนได้ใช้องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่สอดคล้องหรือตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ใดบ้าง มีขั้นตอนการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุถึงภาระงานนั้น ในการประเมินก็จะกำหนดสิ่งที่ประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนการกำหนดระดับคุณภาพของชิ้นงานหรือภาระงานที่ผู้เรียนได้ผลิตออกมา โดยการพิจารณาทั้งองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ และท้ายสุดจะเป็นตัวอย่างของเครื่องมือที่ใช้ประเมินวิธีการที่หลากหลายแบบ เพื่อให้ครูผู้สอนเป็นตัวอย่างหรือแนวทางที่จะไปปรับใช้ในการประเมินได้สอดคล้องกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษา

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้จัดทำตัวอย่างไว้ทั้งหมด 12 ตัวอย่างในทุกสาระ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละชั้นนั้นจะมีตัวอย่างครบทั้ง 3 สาระ ซึ่งจะมีรายละเอียดก่อนข้างจะครบถ้วน ตลอดจนถึงเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งพร้อมจะนำไปปรับใช้หรือนำไปขยายผลได้ต่อไปแต่อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างเหล่านี้ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนในทุกประเด็น ครูผู้สอนสามารถแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมประเด็นต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมในแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ส่วนแนวทางการให้คะแนน (Scoring Rubrics) เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้จริงต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเหล่านั้น เพราะการบรรยายพฤติกรรมของผู้เรียนในแต่ละระดับนั้น เมื่อนำไปใช้จริงจะพบข้อบกพร่อง ประเด็นปัญหาต่างๆ ดังนั้น ครูผู้สอนต้องนำมาพิจารณา แก้ไข ปรับปรุงร่วมกับผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาการให้คะแนนในแต่ละระดับใหม่จนกว่าเกณฑ์การให้คะแนนจะครอบคลุมครบถ้วนพฤติกรรมหรือศักยภาพการทำงานของผู้เรียน

ชื่อภาระงานในตัวอย่างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 12 แผน มีดังนี้

1. ความรู้สีกต่องานศิลป์ (ทัศนศิลป์)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1
2. ศิลปวิจารณ์ (ทัศนศิลป์)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	4
3. สร้างสรรค์งานศิลป์ (ทัศนศิลป์)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1
4. สร้างสรรค์งานศิลป์ (ทัศนศิลป์)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	4
5. ขับขานงานเพลง (ดนตรี)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1
6. เล่นดนตรีเถิดชื่นใจ (ดนตรี)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	4
7. บรรเลงดนตรีเถิด (ดนตรี)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1
8. มาร้องร่ำทำเพลง (ดนตรี)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	4
9. ท่วงท่าและลีลา (นาฏศิลป์)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1
10. นาฏลีลา (นาฏศิลป์)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	4
11. สนุกกับละคร (นาฏศิลป์)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1
12. นาฏลีลาสร้างสรรค์ (นาฏศิลป์)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	4

ตัวอย่างที่ 1

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความงาม

ข้อ 5 แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
ผลงานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น

..... แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 1 *

สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน (Task)	ความรู้สึกรับรู้งานศิลป์
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกรับรู้งานทัศนศิลป์ที่ตนเองสนใจ
อย่างมีเหตุผล (มาตรฐานช่วงชั้น ป. 1 - 3 มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4
และ 5)
3. กิจกรรม	3.1 นักเรียนทำงานทัศนศิลป์ที่ตนชอบ ประทับใจ และเขียนแสดง
ความรู้สึก ประกอบเหตุผลที่เลือก
3.2 นักเรียนนำงานทัศนศิลป์ที่ตนชอบ ประทับใจ มานำเสนอ
โดยการแสดงความรู้สึกของตนเองประกอบเหตุผลที่เลือก
3.3 เพื่อนนักเรียนในชั้นร่วมแสดงความรู้สึกรับรู้งานทัศนศิลป์ที่
เพื่อนนำเสนอ
3.4 ปรับผลงานและให้เหตุผลเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร
3.5 แสดงผลงานในห้องเรียน หรือในโรงเรียน
3.6 เก็บเข้าแฟ้มผลงาน
4. สิ่งที่ต้องประเมิน	การนำเสนอผลงาน
5. เครื่องมือ	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
6. ประเด็นการประเมิน (Rubrics)	การนำเสนอผลงาน ● การแสดงเหตุผล ● การอธิบายภาพ ● ความน่าสนใจของผลงาน ● บุคลิกท่าทาง

7. แนวทางการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การนำเสนอผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
การแสดงผล	แสดงเหตุผล ประกอบความคิด เห็นของคนได้ ตามหลักการจัด องค์ประกอบศิลป์ และสอดคล้องกับ ผลงาน	แสดงเหตุผล ประกอบความคิด เห็นของคนได้ สอดคล้องกับ ผลงาน	แสดงเหตุผล ประกอบความ รู้สึกของตนเอง	แสดงความคิด เห็น แต่ไม่แสดง เหตุผล	3
การอธิบายภาพ	พูดอธิบายภาพ โดยสื่อความ หมายได้เข้าใจ ชัดเจนและภาษา มีความสละสลวย	พูดอธิบายภาพ โดยสื่อความ หมายได้เข้าใจ ชัดเจน	พูดอธิบายภาพได้ แต่สื่อความหมาย ไม่เข้าใจ	พูดอธิบายภาพได้ บ้างเป็นบางส่วน และสื่อความหมาย วกวน	3
ความน่าสนใจ ของผลงาน	เป็นงานทัศนศิลป์ ที่มีรูปแบบ สีสัน เด่น และแปลก	เป็นงานทัศนศิลป์ ที่มีรูปแบบ สีสัน น่าสนใจ	เป็นงานทัศนศิลป์ ที่มีรูปแบบ สีสัน	เป็นงานทัศนศิลป์ ทั่ว ๆ ไป	2
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทาง เหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลา ท่าทางเหมาะสม แต่แต่งกายไม่ เรียบร้อย	มีความเชื่อมั่นลีลา ท่าทางการแต่งกาย ไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น	2

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

- มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกรักในการรับรู้ความงามด้วยวิธีการต่างๆ ตามความสนใจ
- ข้อ 5 แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมายของงานทัศนศิลป์ ทัศนธาตุ และความงามของศิลปะ
- ข้อ 6 นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้
- มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2 พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานทัศนศิลป์ การสืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

..... แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 2*

สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	ศิลปวิจารณ์
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนวิจารณ์งานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นตามที่ตนสนใจ (มาตรฐานช่วงชั้น ป. 4 - 6 มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4, 5 และ 6) และ (มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2)
3. กิจกรรม	3.1 นักเรียนนำงานทัศนศิลป์ หรือผลงานของตนเองที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ตนเองสนใจมานำเสนอ 3.2 นักเรียนนำเสนอผลงาน 3.3 นักเรียนวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของตนเองในทุกแง่มุม 3.4 เพื่อนนักเรียนร่วมให้ข้อเสนอแนะด้านคุณค่า และการนำไปใช้ 3.5 นักเรียนนำข้อสรุปของเพื่อนกลับไปปรับปรุงผลงานของตนเองตามข้อเสนอแนะ 3.6 แสดงผลงานในโรงเรียน หรือในท้องถิ่น 3.7 เก็บเข้าแฟ้มผลงาน

4. สิ่งที่ต้องประเมิน 4.1 ผลงาน
- 4.2 การนำเสนอผลงาน
5. เครื่องมือ 5.1 แบบประเมินผลงาน
- 5.2 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
6. ประเด็นการประเมิน 6.1 ผลงาน
- การแสดงเหตุผล
 - การเขียนสรุปความ
 - ความน่าสนใจของผลงาน
- 6.2 การนำเสนอผลงาน
- วิธีการนำเสนอ
 - การใช้ภาษา
 - บุคลิกท่าทาง
7. แนวทางการให้คะแนน
- 7.1 ผลงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
การแสดงเหตุผล	แสดงเหตุผลประกอบความคิดของตนได้ตามองค์ประกอบศิลป์ เนื้อหาการบรรยายบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานทัศนศิลป์ และเห็นคุณค่าต่อมรดกทางวัฒนธรรม	เนื้อหาการบรรยายไม่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานทัศนศิลป์และเห็นคุณค่าต่อมรดกทางวัฒนธรรม	แสดงเหตุผลประกอบได้คร่าวๆ ไม่มีการบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างงานทัศนศิลป์	การแสดงผลไม่น่าเชื่อถือ และไม่สมบูรณ์ตามองค์ประกอบศิลป์	5
การเขียนสรุปความ	เขียนถูกต้องตามหลักภาษา สื่อความหมายเข้าใจชัดเจน ภาษา มีความสะอาด	เขียนถูกต้องตามหลักภาษา สื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	เขียนถูกต้องตามหลักภาษา แต่สื่อความหมายยังไม่ชัดเจน	เขียนได้อย่างถูกต้องเป็นบางส่วน และสื่อความหมายรวน	3
ความน่าสนใจของผลงาน	มีประวัติความเป็นมา น่าเชื่อถือ มีคุณค่าด้านหนึ่งด้านใด มีความงามทางด้านมรดกทางวัฒนธรรมของไทย	มีประวัติความเป็นมา น่าเชื่อถือ มีคุณค่าด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ปรากฏความงามทางมรดกทางวัฒนธรรมไทย	มีประวัติความเป็นมา น่าเชื่อถือ ไม่ปรากฏความงามทางวัฒนธรรมไทย	คุณค่าและความงามทางด้านมรดกไทย ไม่ปรากฏ	2

7.2 การนำเสนอผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอนน่าสนใจ และใช้สื่อประกอบได้เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอนที่น่าสนใจ แต่ใช้สื่อไม่เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอน แต่ไม่น่าสนใจ	การนำเสนอไม่เป็นลำดับขั้นตอน	4
การใช้ภาษา	สื่อความหมายเข้าใจชัดเจนไม่วกวน และออกเสียงอักขระถูกต้องทุกแห่ง	สื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระไม่ถูกต้องบ้างเป็นบางแห่ง	สื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สื่อความหมายไม่เข้าใจ	3
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทางเหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทางเหมาะสม การแต่งกายไม่เรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทางการแต่งกายไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น	3

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 3

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความงามจากประสบการณ์
จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะตามความถนัด
และความสนใจ

ข้อ 5 แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมาย จำแนกความแตกต่าง
ของงานทัศนศิลป์เกี่ยวกับทัศนธาตุและความงามของศิลปะ

ข้อ 6 นำความรู้ วิธีการ และประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ที่ตนถนัด
และสนใจไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวัน
ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2 ช่างซึ่ง เห็นคุณค่าศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีส่วนร่วมในการ
สร้างงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาไทยและสากล

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 3*

สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	สร้างสรรค์งานศิลป์
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนวิจารณ์งานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี
หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นตามที่ตนสนใจ (มาตรฐาน ช่วงชั้น ม. 1 - 3
มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4, 5 และ 6) และ (มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2)
3. กิจกรรม	<p>3.1 นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
ประเพณีหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความถนัดและความสนใจ   3.2 นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองตามหลักการของทัศนศิลป์   3.3 เพื่อนนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลงานและความงาม
ทางทัศนศิลป์   3.4 นำแนวคิดมาสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อประโยชน์ใน
ชีวิตประจำวัน</p> <p>3.5 เสนอผลงานตามสภาพที่ตนเองทำได้ และเหมาะสม</p> <p>3.6 เก็บเข้าแฟ้มผลงาน</p>

4. สิ่งที่ต้องประเมิน 4.1 ผลงาน
- 4.2 การนำเสนอผลงาน
5. เครื่องมือ 5.1 แบบประเมินผลงาน
- 5.2 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
6. ประเด็นการประเมิน
- 6.1 ผลงาน
- สารที่วิจารณ์
 - การเขียนสรุปผลงาน
 - ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 6.2 การนำเสนอผลงาน
- วิธีการนำเสนอ
 - การใช้ภาษา
 - บุคลิกท่าทาง

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 ผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
สารที่วิจารณ์	แสดงเหตุผลประกอบความคิดของคนได้ตามองค์ประกอบศิลป์ เนื้อหาการบรรยายบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่าง	เนื้อหาการบรรยายไม่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานทัศนศิลป์และเห็นคุณค่าต่อมรดกทางวัฒนธรรม	แสดงเหตุผลประกอบได้ครอบคลุม ไม่มีการบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างงานทัศนศิลป์	การแสดงผลไม่น่าเชื่อถือ และไม่สมบูรณ์ตามองค์ประกอบศิลป์	5
	งานทัศนศิลป์และเห็นคุณค่าต่อมรดกทางวัฒนธรรม				
การเขียนสรุปผลงาน	เขียนถูกต้องตามหลักภาษา สื่อความหมายเข้าใจชัดเจนมีความสละสลวย	เขียนถูกต้องตามหลักภาษา สื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	เขียนถูกต้องตามหลักภาษาแต่สื่อความหมายยังไม่ค่อยชัดเจน	เขียนถูกต้องเป็นบางส่วนและสื่อความหมายวกวน	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ผลงานด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ผลงานมีรูปแบบ เด่น แปลก มีคุณค่า ด้านความงามทาง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ผลงานมีรูปแบบเด่น แปลก แต่ไม่มี คุณค่าทาง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ผลงานมีรูปแบบ คล้ายคลึงกับงาน ทัศนศิลป์ทั่วไป	เป็นผลงาน เลียนแบบ	2

7.2 การนำเสนอผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอมี ลำดับขั้นตอน น่าสนใจ และใช้ สื่อประกอบได้ เหมาะสม	การนำเสนอมี ลำดับขั้นตอนที่ น่าสนใจ แต่ใช้สื่อ ไม่เหมาะสม	การนำเสนอมี ลำดับขั้นตอน แต่ ไม่น่าสนใจ	การนำเสนอไม่ เป็นลำดับขั้นตอน	4
การใช้ภาษา	สื่อความหมาย เข้าใจชัดเจนไม่ กำกวม และออก เสียงอักขระ ถูกต้องทุกแห่ง	สื่อความหมายได้ เข้าใจ แต่ออก เสียงอักขระ ไม่ถูกต้องบ้าง	สื่อความหมายได้ เข้าใจ แต่ออกเสียง อักขระ ไม่ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	สื่อความหมาย ไม่เข้าใจ	3
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่นกล้า ทำทางเหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่นกล้า ทำทางเหมาะสม การแต่งกาย ไม่เรียบร้อย	มีความเชื่อมั่นกล้า ทำทาง การแต่งกาย ไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น	3

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 4

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

- มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความงามจากประสบการณ์
จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะตามความถนัด
และความสนใจ
- ข้อ 5 แสดงความคิดเห็นต่อผลงานทัศนศิลป์โดยวิเคราะห์ทัศนธาตุ
และความงามของศิลปะ
- ข้อ 6 นำความรู้ เทคนิค และวิธีการทางทัศนศิลป์ที่ตนถนัดและสนใจ
ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2 เห็นคุณค่า รักและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา
ไทย เข้าใจการสืบทอดการทำงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับ
วัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 4*

สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	สร้างสรรค์งานศิลป์
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสร้างงานศิลปะของไทย หรือสากล และเห็นคุณค่าของ
งานศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (มาตรฐานช่วงชั้น ม.4 - 6
มาตรฐาน ศ 1.1 ข้อ 4, 5 และ 6) และ(มาตรฐาน ศ 1.2 ข้อ 2)
3. กิจกรรม	<p>3.1 นักเรียนคิดออกแบบงานศิลป์ที่เกี่ยวกับศิลปะไทยหรือสากล
ตามจินตนาการ   3.2 นำโครงร่างงานศิลป์ที่ออกแบบเสนอต่อชั้นเรียน เพื่อให้เพื่อน
วิพากษ์วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ   3.3 นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของไทยหรือสากลตาม
จินตนาการ โดยใช้หลักความงามของศิลปะ และตามข้อ
เสนอแนะของเพื่อน   3.4 แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนที่ตนเองชื่นชอบบน
พื้นฐานขององค์ประกอบ และความงามทางศิลปะ</p> <p>3.5 จัดนิทรรศการผลงาน</p> <p>3.6 เก็บเข้าแฟ้มผลงาน</p>

4. สิ่งที่ต้องประเมิน
- 4.1 ผลงาน
- 4.2 การนำเสนอผลงาน
- 4.3 การเห็นคุณค่าของศิลป์
5. เครื่องมือ
- 5.1 แบบประเมินผลงาน
- 5.2 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- 5.3 แบบประเมินตนเองด้านการเห็นคุณค่าของศิลป์
6. ประเด็นการประเมิน
- 6.1 ผลงาน
- องค์ประกอบศิลป์
 - การจัดนิทรรศการ
 - ความคิดสร้างสรรค์
- 6.2 การนำเสนอผลงาน
- วิธีการนำเสนอ
 - การใช้ภาษา
 - บุคลิกท่าทาง
- 6.3 การเห็นคุณค่าของศิลป์
7. แนวทางการให้คะแนน
- 7.1 ผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
องค์ประกอบศิลป์	ผลงานสมบูรณ์ ตามองค์ประกอบ ศิลป์และมีรูปแบบ งานถูกต้องตาม หลักการของศิลปะ ไทยหรือสากล	ผลงานมีรูปแบบ ถูกต้องตามหลัก ศิลปะไทย หรือ สากล แต่ไม่ สมบูรณ์ตาม องค์ประกอบ	ผลงานมีรูปแบบ ถูกต้อง เป็นส่วน น้อยตาม องค์ประกอบ	ขาดความสมบูรณ์ ในทุกองค์ประกอบ ศิลป์	4
การจัดนิทรรศการ	1. การวางแผน 2. การให้ความ ร่วมมือ 3. ผลสำเร็จของ การจัดงาน	มี 1 กรณี ที่ไม่ ถูกต้อง หรือ บกพร่องเป็น ส่วนใหญ่	มี 2 กรณี ที่ไม่ถูก ต้อง หรือบกพร่อง เป็นส่วนใหญ่	ในทุกกรณีมีข้อ บกพร่องเป็น ส่วนใหญ่	3
ความคิด สร้างสรรค์	รูปแบบแปลกใหม่	มีความแปลกใหม่ บางส่วน	เลียนแบบ ธรรมชาติ	เหมือนชิ้นงานที่มี อยู่โดยทั่วไป	3

7.2 การนำเสนอผลงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอนน่าสนใจ และใช้สื่อประกอบได้เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอนที่น่าสนใจ แต่ใช้สื่อไม่เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอนแต่ไม่น่าสนใจ	การนำเสนอไม่เป็นลำดับขั้นตอน	4
การใช้ภาษา	สื่อความหมายเข้าใจชัดเจนไม่วกวน และออกเสียงอักขระถูกต้องทุกแห่ง	สื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระไม่ถูกต้อง	สื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สื่อความหมายไม่เข้าใจ	3
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทางเหมาะสมแต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทางเหมาะสม การแต่งกายไม่เรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลาท่าทาง การแต่งกายไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น	3

7.3 การเห็นคุณค่าของศิลป์

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น				
2.	การเรียนรู้ช่วยฝึกให้เป็นคนรู้จักสังเกต				
3.	ทำให้รู้จักวิธีการทำงานอย่างมีระบบและแบบแผน				
4.	ช่วยฝึกให้เป็นผู้มีความรอบคอบในการทำงาน				
5.	ทำให้ตนเองมีโอกาสรับข้อบกพร่องที่เกิดจากการทำงาน				
6.	ช่วยฝึกการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล				
7.	การเรียนรู้การเขียนภาพและระบายสีมีความสนุกสนาน				
8.	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9.	นักเรียนต้องใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา				
10.	การเรียนรู้มีวิธีการที่น่าสนใจ				
11.	งานทัศนศิลป์ทำให้นักเรียนสนใจงานศิลปะมากยิ่งขึ้น				
12.	การเรียนรู้แบบนี้ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกความชำนาญในการเขียนภาพและระบายสี				
13.	การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามปัญหาจากครูได้				
14.	การสอนทำให้รู้สึกเบื่อไม่อยากเรียน				
15.	ในการเรียนมีอุปสรรคในการแสดงความคิดเห็น				
16.	การเรียนการสอนมีบรรยากาศในการเรียนแบบดั้งเดิม				
17.	ความรู้ที่ได้รับน้อยมาก				
18.	เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่เหมาะสมกับนักเรียน				
19.	การเรียนรู้ศิลปะทำให้เป็นผู้มีความประณีตละเอียดมากขึ้น				
20.	ความรู้ที่ได้เป็นความรู้ที่สามารถนำไปตกแต่งที่อยู่อาศัยได้				

8. ระดับคุณภาพ

8.1 ผลงานและการนำเสนอผลงาน

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

8.2 การเห็นคุณค่าของศิลป์

คะแนน 66 - 80	หมายถึง	สูงมาก
คะแนน 51 - 65	หมายถึง	สูง
คะแนน 36 - 50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 20 - 35	หมายถึง	ต่ำ

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 5

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 2 : ดนตรี

- มาตรฐาน ศ 2.1 ข้อ 2 ขับร้องและบรรเลงดนตรี โดยใช้องค์ประกอบของดนตรีให้ได้ผลตามที่ต้องการ
- ข้อ 4 แสดงออกถึงการรับรู้ความไพเราะของเสียง
- ข้อ 6 สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 5*

สาระดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	ขับขานงานเพลง
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนขับร้องเพลงตามที่ถนัดและสนใจ (มาตรฐานช่วงชั้น ป.1 - ป.3 มาตรฐาน ศ 2.1 ข้อ 2, 4 และ 6)
3. กิจกรรม	3.1 ให้นักเรียนเลือกเพลงที่จะขับร้องตามความถนัด หรือความสนใจ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน
3.2 ขับร้องเพลงพร้อมแสดงลีลาท่าทางประกอบ
3.3 แสดงความคิดเห็นต่อบทเพลงที่ตนเองนำมาร้อง
3.4 เพื่อนในชั้นเรียนแสดงความชื่นชมและให้ข้อสังเกตหรือแสดงความรู้สึก
4. สิ่งที่ต้องประเมิน	4.1 การขับร้อง
4.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี
5. เครื่องมือ	5.1 แบบประเมินการขับร้อง
5.2 แบบประเมินการเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 การขับร้อง

- จังหวะ
- ทำนอง
- อักษร/ควบกล้ำ
- น้ำเสียง
- ความกล้าในการแสดงออก

6.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การขับร้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 - 8 แห่ง	2
ทำนอง	เสียงเพี้ยน 1 แห่ง	เสียงเพี้ยน 2 แห่ง	เสียงเพี้ยน 3 แห่ง	เสียงเพี้ยน 4 แห่ง	2
อักษร / ควบกล้ำ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 - 8 แห่ง	2
น้ำเสียง	ชัดเจนตลอดเพลง	ไม่ชัดเจน เป็นบางแห่ง	เสียงคลุมเครือเป็น ส่วนใหญ่	เสียงคลุมเครือ	2
ความกล้าในการ แสดงออก	แสดงลีลาท่าทาง อย่างสร้างสรรค์ และมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง อย่างมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง	แสดงลีลา ท่าทาง เพียงเล็กน้อย	2

7.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
1.	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีทุกครั้งที่โรงเรียนจัด			
2.	ฉันจะฟังเพลงเมื่อมีเวลาว่าง			
3.	ฉันมีความสุขเมื่อได้ร้องเพลง			
4.	ฉันให้ผู้อื่นร้องเพลงให้ฟัง			
5.	ฉันติดตามรายการเพลง			

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 6

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1

- ข้อ 1 เข้าใจเสียงที่บรรเลงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ทั้งบรรเลงเดี่ยว และบรรเลงเป็นวง ระบุได้ว่าพื้นฐานทางดนตรี สามารถใช้ในการสื่อความรู้สึก
- ข้อ 2 ขับร้องและบรรเลงดนตรี โดยใช้ประสบการณ์ จินตนาการ จากการสังเกตองค์ประกอบดนตรีและเทคนิคเบื้องต้น ให้ได้ผลตามความต้องการ

.....
แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 6 *

สาระดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	เล่นดนตรีเกิดขึ้นใจ
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงเครื่องดนตรีง่ายๆ ตามที่ถนัดและสนใจ
(มาตรฐานช่วงชั้น ป.4 - 6 มาตรฐาน ศ 2.1 ข้อ 1 และ 2)
3. กิจกรรม	3.1 นักเรียนเลือกเครื่องดนตรีที่จะเล่นตามความถนัดหรือสนใจ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
3.2 บรรเลงจากเครื่องดนตรีที่ตนเองเลือกและสนใจตามลีลาและธรรมชาติของเครื่องดนตรี
3.3 บอกสิ่งที่ได้รับการบรรเลงดนตรี
3.4 เพื่อนแสดงความชื่นชมและเสนอแนะ
4. สิ่งที่ต้องประเมิน	4.1 การบรรเลงดนตรี
4.2 เห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี
5. เครื่องมือ	5.1 แบบประเมินการบรรเลงดนตรี
5.2 แบบประเมินการเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี
6. ประเด็นการประเมิน	6.1 การบรรเลงดนตรี ● จังหวะ ● ทำนอง ● บุคลิกท่าทาง 6.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การบรรเลงดนตรี

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	4
ทำนอง	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	4
บุคลิกท่าทาง	การวางท่าถูกต้อง มีความสง่างาม ในการบรรเลง และมีความมั่นใจ	การวางท่าถูกต้อง มีความสง่างาม แต่ขาดความมั่นใจ	วางท่าในการ บรรเลงถูกต้อง บุคลิกท่าทางขาด ความสง่างามและ ความเชื่อมั่น ในการบรรเลง	วางท่าไม่ถูกต้อง	2

7.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมเพลง/ดนตรี

ที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีทุกครั้งที่โรงเรียนจัด				
2.	ฉันจะฟังเพลงเมื่อมีเวลาว่าง				
3.	ฉันมีความสุขเมื่อได้บรรเลงดนตรี				
4.	ฉันให้เพื่อนบรรเลงดนตรีให้ฟัง				
5.	ฉันติดตามรายการดนตรีอยู่เสมอ				

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 7

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1

- ข้อ 1 เข้าใจเรื่องเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ที่ใช้ในการผสมวงและทำให้เกิดวงดนตรีประเภทต่างๆ ระบุได้ว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อจิตใจและความรู้สึกของบุคคล
- ข้อ 2 ขับร้องและบรรเลงดนตรี โดยเลือกและประยุกต์ใช้องค์ประกอบและเทคนิคทางดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ
- ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความไพเราะของดนตรีจากประสบการณ์และความสนใจ โดยใช้หลักการพื้นฐานทางดนตรี

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 7*

สาระดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน บรรเลงดนตรีเกิด
2. จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงเครื่องดนตรีผสมวง หรือบรรเลงได้เป็นหมู่คณะ (มาตรฐานช่วงชั้น ม.1 - 3 มาตรฐาน ศ 2.1 ข้อ 1, 2 และ 4)
3. กิจกรรม
 - 3.1 นักเรียนร่วมกันเลือกเพลงที่จะบรรเลงผสมวงหรือเป็นหมู่คณะตามความถนัดและสนใจ
 - 3.2 ฝึกบรรเลงดนตรีผสมวง หรือบรรเลงดนตรีเป็นหมู่คณะได้อย่างน้อย 1 เพลง
 - 3.3 บรรเลงผสมวงหรือบรรเลงเป็นหมู่คณะ
 - 3.4 วิพากษ์วิจารณ์ การเล่นดนตรีของตนเองและคนอื่นๆ
 - 3.5 ร่วมสะท้อนความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองในการบรรเลง
4. สิ่งที่ต้องประเมิน
 - 4.1 การบรรเลงดนตรี
 - 4.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี
5. เครื่องมือ
 - 5.1 แบบประเมินการบรรเลงดนตรี
 - 5.2 แบบประเมินการเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 การบรรเลงดนตรี

- ความพร้อมเพรียง
- จังหวะ
- ทำนอง

6.2 การเห็นคุณค่าชิ้นชมดนตรี

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การบรรเลงดนตรี

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความพร้อมเพรียง	บรรเลงได้อย่าง เหมาะสม กลมกลืน และ พร้อมเพรียงกัน	บรรเลงได้อย่าง กลมกลืน แต่ไม่ พร้อมเพรียงใน บางส่วน	บรรเลงได้จบเพลง แต่ไม่ผสม กลมกลืน	ไม่พร้อมเพรียง	4
จังหวะ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	3
ทำนอง	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	3

7.2 การเห็นคุณค่าชิ้นชมดนตรี

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	เล่นดนตรีทำให้มีความสุข				
2.	ทุกคนสนุกสนานเมื่อเล่นดนตรี				
3.	เล่นดนตรีผสมวงทำให้ทุกคนเครียด				
4.	เล่นดนตรีทำให้เสียเวลาเปล่า				
5.	วิชาดนตรีสอนให้คนอารมณ์ดี				
6.	นึกถึงวิชาดนตรีแล้วไม่อยากมาโรงเรียน				

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7.	วิชาดนตรีไม่ได้ช่วยในการพัฒนาตนเอง				
8.	เรียนวิชาดนตรีเสียเวลาเปล่า				
9.	เรียนดนตรีทำให้ชีวิตมีคุณค่า				
10.	ได้ยินเสียงดนตรีทำให้หงุดหงิด				
	ฯลฯ				

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40

หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21 - 30

หมายถึง ดี

คะแนน 11 - 20

หมายถึง พอใช้

คะแนน 10

หมายถึง ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 8

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1

- ข้อ 1 เข้าใจเครื่องดนตรีที่ใช้ในการผสมวงและทำให้เกิดดนตรีประเภทต่างๆ ทั้งไทยและสากล ระบุได้ว่า ดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม
- ข้อ 2 ขับร้องและบรรเลงดนตรีโดยเลือกผสมผสานองค์ประกอบและทักษะดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ
- ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความไพเราะจากประสบการณ์ และความสนใจ โดยใช้หลักการพื้นฐานทางดนตรี

.....

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 8 *

สาระดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	มาร้องรำทำเพลง
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงเครื่องดนตรีผสมวง หรือบรรเลงร่วมเป็นหมู่คณะและขับร้องเพลงที่ชอบและถนัด (มาตรฐานช่วงชั้น ม.4 - 6 มาตรฐาน ศ 2.1 ข้อ 1, 2 และ 4)
3. กิจกรรม	3.1 วางแผนจัดงานแสดงดนตรี
3.2 สร้างสรรค์ผลงานดนตรี นาฏศิลป์ และทัศนศิลป์
3.3 จัดเวทีการแสดง
3.4 ฝึกซ้อมและช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์
3.5 ปรับปรุงตามความจำเป็น
3.6 แสดงผลงาน
4. สิ่งที่ต้องประเมิน	4.1 การบรรเลงดนตรี
4.2 การขับร้อง
4.3 การทำงานกลุ่ม
4.4 การเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี

5. เครื่องมือ

- 5.1 แบบประเมินการบรรเลงดนตรี
- 5.2 แบบประเมินการขับร้อง
- 5.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 5.4 แบบประเมินการเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี

6. ประเด็นการประเมิน

- 6.1 การบรรเลงดนตรี
 - จังหวะ
 - ทำนอง
 - บุคลิกท่าทาง
- 6.2 การขับร้อง
 - จังหวะ
 - ทำนอง
 - อักษร/ควบกล้ำ
 - น้ำเสียง
 - ความกล้าในการแสดงออก
- 6.3 การทำงานกลุ่ม
 - การปฏิบัติตามขั้นตอน
 - ความร่วมมือ
 - ความสำเร็จของงาน
- 6.4 การเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี
 - การเล่นดนตรี
 - วิชาดนตรี
 - ครูสอนดนตรี

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การบรรเลงดนตรี

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	4
ทำนอง	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	4
บุคลิกท่าทาง	การวางท่าถูกต้อง มีความสง่างามใน การบรรเลงและม ีความมั่นใจ	การวางท่าถูกต้อง มีความสง่างามแต่ ขาดความมั่นใจ	วางท่าในการ บรรเลงถูกต้อง บุคลิกท่าทาง ขาดความสง่างาม และความเชื่อมั่น ในการบรรเลง	บุคลิกภาพ ไม่เหมาะสม	2

7.2 การขับร้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
ทำนอง	เสียงเพี้ยน 1 - 2 แห่ง	เสียงเพี้ยน 3 - 4 แห่ง	เสียงเพี้ยน 5-6 แห่ง	เสียงเพี้ยน 7 แห่งขึ้นไป	2
อักขระ / ควบกล้ำ	ผิดพลาด 1 - 2 แห่ง	ผิดพลาด 3 - 4 แห่ง	ผิดพลาด 5 - 6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
น้ำเสียง	ชัดเจนตลอดเพลง	ไม่ชัดเจนเป็น บางแห่ง	เสียงคลุมเครือ เป็นส่วนใหญ่	เสียงคลุมเครือ	2
ความกล้าในการ แสดงออก	แสดงลีลาท่าทาง อย่างสร้างสรรค์ และมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง อย่างมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง	แสดงลีลาท่าทาง เพียงเล็กน้อย	2

7.3 การทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
การปฏิบัติตาม ขั้นตอน	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ และปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอุปสรรค ในการทำงานใน แต่ละขั้นตอนอย่าง มีประสิทธิภาพ	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ และต้องขอความ ช่วยเหลือจาก บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญห	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาท หน้าที่ แต่ต้อง ได้รับคำแนะนำ จึงจะปฏิบัติงานได้ ตามขั้นตอน	มีการปฏิบัติไม่ เป็นไปตาม ขั้นตอน	3
ความร่วมมือ	ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ อย่างเต็ม ความสามารถใน การปฏิบัติงาน จนประสบความสำเร็จ และร่วมรับ ผิดชอบ ต่อความ ผิดพลาดที่เกิดขึ้น	ร่วมคิด และร่วม ปฏิบัติงาน แต่ไม่ ร่วมแก้ปัญหาใน การทำงาน	ร่วมปฏิบัติงาน ตามคำสั่งของ กลุ่ม	ร่วมปฏิบัติงาน แต่ขาดความ รับผิดชอบ	4
ความสำเร็จ ของงาน	ผลงานมี ประสิทธิภาพ และ เป็นที่ประจักษ์ต่อ ผู้ชม	ผลงานมีความ สมบูรณ์มีคุณภาพ และน่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจแต่ มีข้อบกพร่องบ้าง	ผลงานต้อง ปรับปรุง	3

7.4 การเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	เล่นดนตรีทำให้มีความสุข				
2.	ทุกคนสนุกสนานเมื่อเล่นดนตรี				
3.	เล่นดนตรีผสมวงทำให้ทุกคนเครียด				
4.	เล่นดนตรีทำให้เสียเวลาเปล่า				
5.	วิชาดนตรีไม่น่าจะบรรจุไว้ในหลักสูตร				
6.	วิชาดนตรีสอนให้คนอารมณ์ดี				
7.	นึกถึงวิชาดนตรีไม่อยากมาโรงเรียน				
8.	วิชาดนตรีไม่ได้ช่วยพัฒนาตนเอง				
9.	ครูสอนดนตรีมักจะเป็นคนดุ				
10.	นักเรียนส่วนใหญ่รักครูสอนดนตรี				
11.	ครูสอนดนตรีอารมณ์ดี				
12.	ครูดนตรีขาดความรับผิดชอบ				
13.	สอนวิชาอื่นไม่ได้จึงต้องมาเป็นครูสอนดนตรี				
14.	เรียนวิชาดนตรีเสียเวลาเปล่า				
15.	เรียนดนตรีทำให้ชีวิตมีคุณค่า				
16.	วันใดที่มีเรียนดนตรีทำให้ไม่อยากมาโรงเรียน				
17.	ฟังดนตรีเกิดชื่นใจ				
18.	ได้ยินเสียงดนตรีทำให้หงุดหงิด				
19.	เสียงดนตรีคือสิ่งหล่อเลี้ยงสรรพชีวิต				
20.	เสียงดนตรีมีมนต์ขลัง				

8. ระดับคุณภาพ

8.1 การบรรเลงดนตรี/การขับร้อง/การทำงานกลุ่ม

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

8.2 การเห็นคุณค่าชื่นชมดนตรี

คะแนน 66 - 80	หมายถึง	สูงมาก
คะแนน 51 - 65	หมายถึง	สูง
คะแนน 36 - 50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 20 - 35	หมายถึง	ต่ำ

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 9

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1

- ข้อ 1 แสดงออกอย่างอิสระ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และเรื่องราวต่างๆ ด้วยการใช้กระบวนการทางละครสร้างสรรค์
- ข้อ 2 แสดงความเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และมีรูปแบบนาฏศิลป์เบื้องต้น
- ข้อ 3 แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์อย่างอิสระ

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 9*

สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน ท่วงท่าและลีลา
2. จุดประสงค์

แสดงการเคลื่อนไหวจากบทเพลงตามความสนใจจากประสบการณ์เป็นหมู่คณะอย่างอิสระ (มาตรฐานช่วงชั้น ป.1 - 3 มาตรฐาน ศ 3.1 ข้อ 1, 2 และ 3)
3. กิจกรรม
 - 3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อศึกษาบทเพลงที่กลุ่มตนเองสนใจอย่างอิสระ
 - 3.2 แต่ละกลุ่มฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลงที่กลุ่มตนเองสนใจจากประสบการณ์อย่างอิสระ
 - 3.3 นำเสนอผลงานกลุ่ม
 - 3.4 เพื่อนๆ ร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อนำไปปรับปรุงใช้กับบทเพลงอื่นๆ
4. สิ่งที่ต้องประเมิน
 - 4.1 การแสดง
 - 4.2 การทำงานกลุ่ม
5. เครื่องมือ
 - 5.1 แบบประเมินการแสดง
 - 5.2 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 การแสดง

- ความคิดสร้างสรรค์
- การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับจังหวะเพลง

6.2 การทำงานกลุ่ม

- ความร่วมมือ
- ความตั้งใจ

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การแสดง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความคิด สร้างสรรค์	แปลกน่าสนใจ มี อุปกรณ์ประกอบ หลากหลาย ใช้อุปกรณ์ได้ สอดคล้องกับ บทเพลง	น่าสนใจมีอุปกรณ์ ประกอบบทเพลง ใช้อุปกรณ์ สอดคล้องกับ บทเพลง	น่าสนใจ มีอุปกรณ์ ประกอบบทเพลง แต่ใช้อุปกรณ์ ไม่สอดคล้องกับ บทเพลง	น่าสนใจ แต่ไม่มี อุปกรณ์ประกอบ บทเพลง	5
การเคลื่อนไหว สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหว ตรง ทำนองและจังหวะ ตลอดเพลง การ แปรแถวหลาก หลาย การแสดง อารมณ์และความ รู้สึก สอดคล้อง กับจังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนอง และ จังหวะไม่ตลอด เพลง แปรแถวไม่ หลากหลาย การแสดงอารมณ์ และความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนอง และ จังหวะไม่ตลอด เพลง มีการแปร แถว 2 รูปแบบ การแสดงอารมณ์ และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวไม่ตรง ทำนอง และ จังหวะเพลง ไม่มี การแปรแถว แสดงอารมณ์และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง เป็นบางครั้ง	5

7.2 การทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความร่วมมือ	ทุกคนให้ความ ร่วมมือกัน เป็นอย่างดี	ส่วนใหญ่ให้ ความร่วมมือ	บางส่วนให้ ความร่วมมือ	ไม่ค่อยมี ความร่วมมือ	5
ความตั้งใจ	ทุกคนตั้งใจทำงาน และแสดง เป็นอย่างดี	ส่วนใหญ่ตั้งใจ	บางส่วนตั้งใจ	ไม่ค่อยตั้งใจ	5

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 10

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1

- ข้อ 1 ทดลองใช้เทคนิค การแสดงออก ฝึกการแสดงออกอย่างอิสระตามจินตนาการ หรือเรื่องแต่ง หรือประสบการณ์ชีวิต ในรูปแบบของการแสดงสด หุ่นเงา หุ่นสร้างสรรค์ หรือ หน้ากาก
- ข้อ 2 เข้าใจพื้นฐานการรำ เต้นเบื้องต้น และการแสดงออกตามลักษณะและรูปแบบ
- ข้อ 3 แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์ การฝึกฝน และการสังเกต

.....

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 10*

สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	นาฏลีลา
2. จุดประสงค์	ให้ผู้เรียนแสดงออกทางนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐานจากประสบการณ์อย่างอิสระ (มาตรฐานช่วงชั้น ป.4 - 6 มาตรฐาน ศ 3.1 ข้อ 1, 2 และ 3)
3. กิจกรรม	3.1 นักเรียนจัดการแสดงนาฏศิลป์ตามจินตนาการหรือประสบการณ์อย่างอิสระ
3.2 ประเมินผลการแสดง
3.3 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. สิ่งที่ต้องประเมิน	4.1 การแสดง
4.2 การทำงานกลุ่ม
5. เครื่องมือ	5.1 แบบประเมินการแสดง
5.2 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 การแสดง

- ความกล้าแสดงออก
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความสวยงาม

6.2 การทำงานกลุ่ม

- ความร่วมมือ
- ความตั้งใจ
- ผลสำเร็จของงาน

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การแสดง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความกล้า แสดงออก	ทำทางมั่นใจใน การแสดงออก และพร้อมที่จะ แสดงทันที	ทำทางมั่นใจแต่ ขาดความพร้อม ในการแสดง	ทำทางเคอะเขิน ไม่มั่นใจ	ขาดความมั่นใจ	3
ความคิด สร้างสรรค์	มีการประยุกต์ ทำทางที่หลากหลาย	มีการประยุกต์ ทำทาง แต่ไม่ หลากหลาย	เลียนแบบทำทาง ได้หลากหลาย	ไม่มีการประยุกต์ ทำทาง	3
ความสวยงาม	มีลีลา ทำทาง สวยงามสอดคล้อง ผสมกลมกลืนกับ ทำนองและจังหวะ	มีลีลา ทำทาง ผสมกลมกลืน เหมาะสมกับ ทำนองและจังหวะ	ทำทาง ผสมกลมกลืน เหมาะสมกับ ทำนองและจังหวะ	ทำทางเป็นไป ตามจังหวะ	2

7.2 การทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความร่วมมือ	ทุกคนให้ความ ร่วมมือกันเป็น อย่างดี	ส่วนใหญ่ให้ ความร่วมมือ	บางส่วนให้ ความร่วมมือ	ไม่ค่อยมี ความร่วมมือ	4
ความตั้งใจ	ทุกคนตั้งใจทำงาน และแสดงเป็น อย่างดี	ส่วนใหญ่ตั้งใจ	บางส่วนตั้งใจ	ไม่ค่อยตั้งใจ	3
ผลสำเร็จของงาน	ผลงานมีประสิทธิ- ภาพ และเป็นที่ ประจักษ์ต่อผู้ชม	ผลงานมีความ สมบูรณ์และ น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ แต่มีข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ผลงานต้อง ปรับปรุง	3

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40

หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21 - 30

หมายถึง ดี

คะแนน 11 - 20

หมายถึง พอใช้

คะแนน 10

หมายถึง ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 11

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1

- ข้อ 1 ใช้จินตนาการในการแสดงออก สื่อเรื่องราว ซึ่งความคิดและความรู้สึกที่อยู่ในละคร โดยผ่านทักษะระดับพื้นฐานด้านการละคร
- ข้อ 2 แสดงออกทางนาฏศิลป์ในรูปแบบต่างๆ บนพื้นฐานความงาม
- ข้อ 3 เลือกและประยุกต์ใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์มาใช้ในการแสดง
- ข้อ 4 แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ บนพื้นฐานความเข้าใจของการแสดงและสุนทรียภาพ
- ข้อ 5 วิเคราะห์คุณค่าทางนาฏศิลป์ในเรื่องสื่อความคิดและความงามของการแสดงนั้นๆ
- ข้อ 6 เข้าใจในคุณค่าของการเขียนบทละคร สามารถเชื่อมโยงความหมายของละครกับชีวิต นำแนวคิดและหลักทางนาฏศิลป์และการละครมาใช้ในการเรียนรู้ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้

แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ 11*

สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1. ชื่องาน	สนุกกับละคร
2. จุดประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถในทักษะนาฏศิลป์ในรูปแบบของการแสดงละครในเชิงสร้างสรรค์ตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน (มาตรฐานช่วงชั้น ม.1 - 3 มาตรฐาน ศ 3.1 ข้อ 1 ถึง 6)
3. กิจกรรม	3.1 นักเรียนศึกษา วิเคราะห์ในเรื่องหลักนาฏศิลป์ไทยและละครชนิดต่างๆ 3.2 นักเรียนกำหนดโครงเรื่องและเขียนบทละครบูรณาการกับสาระอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

3.3 นักเรียนฝึกซ้อมการแสดงและร่วมกันติชมเพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3.4 นักเรียนจัดการแสดงละคร

3.5 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิด คติเตือนใจ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

4. สิ่งที่ต้องประเมิน

4.1 การแสดง

4.2 การทำงานกลุ่ม

5. เครื่องมือ

5.1 แบบประเมินการแสดง

5.2 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 การแสดง

- ความกล้าแสดงออก
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความงาม
- ทักษะการแสดง

6.2 การทำงานกลุ่ม

- ความร่วมมือ
- ความเข้าใจ
- ผลสำเร็จของงาน

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 การแสดง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความกล้า แสดงออก	มีความมั่นใจใน การแสดงออกและ พร้อมที่จะแสดง ทันที	ทำทางมั่นใจแต่ไม่ พร้อมในการแสดง	ทำทางเคอะเขิน	ขาดความมั่นใจ	3
ความคิด สร้างสรรค์	มีการประยุกต์ ทำทางและ การแสดงได้ หลากหลาย	มีการประยุกต์ ทำทางและ การแสดงได้แต่ ไม่หลากหลาย	เลียนแบบทำทาง ได้หลากหลาย	ไม่มีการประยุกต์ ทำทาง	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความงาม	มีลีลาสอดคล้อง เหมาะสม กลมกลืนกับ บทบาทของ ตัวละคร	มีลีลาท่าทาง ผสมกลมกลืนกับ บทบาทของ ตัวละคร	ท่าทางผสม กลมกลืนกับ บทบาทของ ตัวละคร	ท่าทางเป็นไปตาม บทบาทของ ตัวละคร	2
ทักษะการแสดง	มีลีลาท่าทาง สอดคล้องกับ บทบาทที่แสดงได้ อย่างเหมาะสม	แสดงบทบาท ได้อย่างเป็น ธรรมชาติ	แสดงบทบาทได้ อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นบางช่วงของ การแสดง	แสดงบทบาท อย่างต่อเนื่อง แต่ขาดความ เป็นธรรมชาติ	2

7.2 การทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความร่วมมือ	ทุกคนให้ ความร่วมมือกัน เป็นอย่างดี	ส่วนใหญ่ให้ ความร่วมมือ	บางส่วนให้ ความร่วมมือ	ไม่ค่อยมี ความร่วมมือ	4
ความตั้งใจ	ทุกคนตั้งใจทำงาน และแสดงเป็น อย่างดี	ส่วนใหญ่ตั้งใจ	บางส่วนตั้งใจ	ไม่ค่อยตั้งใจ	3
ผลสำเร็จของงาน	ผลงานมี ประสิทธิภาพ และเป็นที่ประจักษ์ ต่อผู้ชม	ผลงานมีความ สมบูรณ์และ น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ แต่มีข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ผลงานต้อง ปรับปรุง	3

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

ตัวอย่างที่ 12

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1

- ข้อ 2 กิตรีเริ่ม ดัดแปลง ขีดหุ่นใช้ทัศนธาตุและหลักองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เทคนิค วิธีการ รูปแบบใหม่ๆ ในการพัฒนางานทัศนศิลป์ตามความถนัดและความสนใจ
- ข้อ 6 นำความรู้ เทคนิค และวิธีการทัศนศิลป์ที่ตนถนัดและสนใจไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ศ 1.2

- ข้อ 2 เห็นคุณค่า รักและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดการทำงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1

- ข้อ 2 ขับร้องและบรรเลงดนตรี โดยการเลือกผสมผสานองค์ประกอบ และทักษะดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ
- ข้อ 6 สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรี ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ศ 2.2

- ข้อ 2 เห็นคุณค่า รักและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1

- ข้อ 2 แสดงออกทางนาฏศิลป์ในรูปแบบต่างๆ บนหลักของ ความงาม
- ข้อ 6 นำความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์จากการแสดง ชมการแสดงมาประเมินคุณค่า และเชื่อมโยงความหมายกับชีวิตและสังคม

มาตรฐาน ศ 3.2

- ข้อ 2 เห็นคุณค่า รักและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

6. ประเด็นการประเมิน

6.1 งานประดิษฐ์

- ความประณีตสวยงาม
- องค์ประกอบศิลป์
- ความคิดสร้างสรรค์

6.2 การขับร้อง

- จังหวะ
- ทำนอง
- อักษร/ควบล้ำ
- การออกเสียง
- ความกล้าในการแสดงออก

6.3 การแสดงทางนาฏศิลป์

- ความคิดสร้างสรรค์
- การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับจังหวะเพลง
- ความกล้าในการแสดงออก

6.4 การทำงานกลุ่ม

- การปฏิบัติตามขั้นตอน
- ความร่วมมือ
- ความสำเร็จของงาน

7. แนวทางการให้คะแนน

7.1 งานประดิษฐ์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความประณีต สวยงาม	ลักษณะดี มีความละเอียด สวยงามประณีต เหมาะสม กลมกลืน	ลักษณะดี มีความละเอียด สวยงามเหมาะสม กลมกลืน	ลักษณะดี มีความละเอียด เหมาะสม กลมกลืน	ลักษณะดี มีความเหมาะสม	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
องค์ประกอบศิลป์	ผลงานสมบูรณ์ ตามองค์ประกอบ ศิลป์และมีรูปแบบ งานถูกต้องตาม หลักการของ ศิลปะไทยหรือ สากล	ผลงานมีรูปแบบ ถูกต้องตามหลัก ศิลปะไทยสากล แต่ไม่สมบูรณ์ตาม องค์ประกอบ	ผลงานมีรูปแบบ ถูกต้องเป็น ส่วนน้อย ตามองค์ประกอบ	ผลงานไม่สมบูรณ์	4
ความคิด สร้างสรรค์	รูปแบบแปลกใหม่	มีความแปลกใหม่	เลียนแบบ ธรรมชาติ	ไม่มีความ แปลกใหม่	3

7.2 การขับร้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1-2 แห่ง	ผิดพลาด 3-4 แห่ง	ผิดพลาด 5-6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
ทำนอง	เสียงเพี้ยน 1-2 แห่ง	เสียงเพี้ยน 3-4 แห่ง	เสียงเพี้ยน 5-6 แห่ง	เสียงเพี้ยน 7 แห่งขึ้นไป	2
อักขระ/ควบบล้า	ผิดพลาด 1-2 แห่ง	ผิดพลาด 3-4 แห่ง	ผิดพลาด 5-6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
น้ำเสียง	ชัดเจนตลอดเพลง	ไม่ชัดเจน เป็นบางแห่ง	เสียงคลุมเครือ เป็นส่วนใหญ่	เสียงคลุมเครือ	2
ความกล้าในการ แสดงออก	แสดงลีลาท่าทาง อย่างสร้างสรรค์ และมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง อย่างมั่นใจ	แสดงลีลาท่าทาง	แสดงลีลาท่าทาง เพียงเล็กน้อย	2

7.3 การแสดงทางนาฏศิลป์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความคิด สร้างสรรค์	แปลก น่าสนใจ มีอุปกรณ์ประกอบ หลากหลาย ใช้อุปกรณ์ได้ สอดคล้อง	น่าสนใจมีอุปกรณ์ ประกอบบทเพลง ใช้อุปกรณ์ สอดคล้องกับ บทเพลง	น่าสนใจ มี อุปกรณ์ประกอบ บทเพลง แต่ใช้ อุปกรณ์ไม่ สอดคล้องกับ บทเพลง	น่าสนใจ ไม่มี อุปกรณ์ประกอบ บทเพลง	4
การเคลื่อนไหว สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและจังหวะ ตลอดเพลงการแปร แถวหลากหลาย การแสดงอารมณ์ และความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและจังหวะ ตลอดเพลงการแปร แถวไม่หลากหลาย การแสดงอารมณ์ และความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและจังหวะ ไม่ตลอดเพลงการ แปรแถว 2 รูปแบบ การแสดงอารมณ์ และความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวไม่ตรง ทำนองและจังหวะ ไม่มีการแปรแถว แสดงอารมณ์และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	4
ความกล้าในการ แสดงออก	มีความมั่นใจใน การแสดงออกและ พร้อมที่จะแสดง ทันที	ทำทางมั่นใจแต่ ขาดความพร้อม ในการแสดง	ทำทางเคอะเขินไม่ มั่นใจ	ขาดความมั่นใจ	2

7.4 การทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
การปฏิบัติตาม ขั้นตอน	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ และปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอุปสรรคใน การทำงานใน แต่ละขั้นตอนอย่าง มีประสิทธิภาพ	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ และต้องขอความ ช่วยเหลือจาก บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหา	มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ แต่ต้องได้รับ คำแนะนำจึงจะ ปฏิบัติงานได้ตาม ขั้นตอน	มีการปฏิบัติ แต่ ไม่เป็นไปตาม ขั้นตอน	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความร่วมมือ	ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ อย่างเต็ม ความสามารถ ใน การปฏิบัติงานจน ประสบความสำเร็จ และร่วมรับผิดชอบ ต่อความผิดพลาด ที่เกิดขึ้น	ร่วมคิด และร่วม ปฏิบัติงาน แต่ไม่ ร่วมแก้ปัญหาใน การทำงาน	ร่วมปฏิบัติงาน ตามคำสั่งของ กลุ่ม	ร่วมปฏิบัติงาน เป็นบางครั้ง	4
ความสำเร็จ ของงาน	ผลงานมี ประสิทธิภาพ และ เป็นที่ประจักษ์ต่อ ผู้ชม	ผลงานมีความ สมบูรณ์ มีคุณภาพ และน่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ แต่มีข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ผลงานต้อง ปรับปรุง	3

8. ระดับคุณภาพ

คะแนน 31 - 40

หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21 - 30

หมายถึง ดี

คะแนน 11 - 20

หมายถึง พอใช้

คะแนน 10

หมายถึง ปรับปรุง

* เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเพื่อเป็นตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะประเด็นการประเมินและแนวทางการให้คะแนน

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดแนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น ในขั้นตอนการดำเนินการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ได้นำเสนอขั้นตอนซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในกลุ่มสาระอื่นๆได้เป็นอย่างดี เพราะในแต่ละขั้นตอนจะเห็นภาพของการอธิบายถึงขั้นตอนการนำขอบข่ายสาระ (Strands) และมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระ (Performance Standard) และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) ลงไปในแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการจัดหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เห็นภาพของการได้มาซึ่งหน่วยการเรียนรู้ (Unit) แต่มีได้จัดลงลึกแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดทุกขั้นตอนอย่างเด่นชัด แต่ได้จัดทำเป็นเพียงแนวทางที่จะได้มาเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ถูกแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 จะต้องมาร่วมด้วยช่วยกันจัดการศึกษา ตลอดจนถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา แต่ตัวอย่างตามแนวทางนี้เมื่อได้มาซึ่งหน่วยการเรียนรู้แล้วจะเป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) ซึ่งในแผนนั้นจะมีการกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรม จะมีกิจกรรมใดบ้างที่ในหน่วยการเรียนรู้ก็เป็นดุลพินิจพิจารณาของคณะผู้จัดทำหลักสูตร แต่อย่างไรก็ตามจะต้องมีหนึ่งกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำหรือปฏิบัติงานด้วยตนเองเพื่อให้ได้ผลงานเป็นที่ประจักษ์ ครูผู้สอนสามารถสังเกตและรับรู้ถึงกระบวนการทำงานและทักษะที่ได้ลงปฏิบัติ ตลอดจนถึงการได้ใช้องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการไปสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน

ส่วนการที่จะนำแนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนี้ ไปขยายผลลงสู่สถานศึกษา 162 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาที่นำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปทดลองใช้เพื่อเตรียมการที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริง ดังนั้น การที่จะนำแนวทาง วิธีการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไปขยายผลไปยังบุคลากรหลักของสถานศึกษา เพื่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จนถึงขั้นตอนของกิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไปลงสู่การปฏิบัติจริงนั้น ควรมีข้อคำนึง ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ต้องร่วมกันพิจารณากับบุคลากรทุกฝ่าย ในสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งถูกแต่งตั้งเข้ามาตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ประกาศ ณ วันที่ 23 พฤษภาคม พุทธศักราช 2543

2. เน้นย้ำการทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ความจำกัดของทรัพยากร บุคลากรทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษา นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่น ไม่ดูถูกภูมิปัญญาของตน พร้อมทั้งพัฒนา ท้องถิ่นของตนให้ทันกับความเจริญภายนอก เน้นโยงให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยเน้นย้ำให้นำชีวิตของผู้เรียนมาเป็นตัวตั้งในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นั้นเอง

3. ตามหลักสูตรกำหนดสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือ กระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีหลายกลุ่ม หลายฝ่าย และหลายๆ ท่านที่วิตกและกังวลว่าสาระ การเรียนรู้มีทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ จะทำให้ผู้เรียนรับสาระเหล่านี้ไม่ไหวและมากเกินไป แต่ แท้ที่จริงแล้วหลักสูตรกำหนดเพียงเป็นขอบข่ายสาระไว้เท่านั้น เพราะทั้ง 8 กลุ่มสาระเหล่านี้ เป็นการแบ่งตามหลักสากล เพราะมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนทั้งสิ้น ส่วน รายละเอียดของขอบข่ายสาระนั้น จะให้ผู้เรียนรู้อะไร หรือทำอะไรได้นั้น เป็นหน้าที่ของครู ผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเข้าประชุมร่วมกัน จัดทำทั้งสาระการเรียนรู้ และ มาตรฐานการเรียนรู้มาแยกย่อยว่า ในแต่ละรายปี / รายภาค ต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร ขอบข่ายสาระ อะไร เท่าไหร่ และทำอย่างไร ดังนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้จึงเป็นเพียงแกนที่จะใช้เป็นหลักใน การจัดสรรเนื้อหาหลักสูตร และความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังสามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางให้ครูผู้สอน ได้ค้นพบศักยภาพ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละ คนได้เป็นอย่างดี เพราะแต่ก่อนเชื่อกันว่าคนที่เก่งจะมีความรู้ความสามารถในเรื่องการคิด คำนวณแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งตามความเป็นจริง ณ ปัจจุบันนี้ ทฤษฎีของการ์ดเนอร์ได้ จำแนกออกเป็นพหุปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ดังที่กล่าวข้างต้น

4. ความสำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษาครูผู้สอนมีส่วนสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะ การวิเคราะห์แต่ละรายปี/รายภาคว่า ต้องการที่จะให้ผู้เรียนได้รู้อะไร และทำอะไรได้ โดย พิจารณาจากสาระมาตรฐานการเรียนรู้ และนำมาตรฐานช่วงชั้นมาศึกษา วิเคราะห์ จัดออกมา เป็นระบบระเบียบว่า จะให้ผู้เรียนรู้อะไร รู้ได้แค่ไหน และสามารถทำอะไรได้ จนกระทั่งถึงการ

ตั้งเป้าหมายไปสู่ผู้เรียน เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้อะไรบ้าง และอย่างไรโดยคำนึงถึงความสอดคล้อง ความต้องการ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นนำมาผสมผสานให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ซึ่งเป็นอิสระต่อครูผู้สอนสามารถที่จะตั้งเป้าหมายของการทำงาน แต่ก็มิขบข่ายของสาระและมาตรฐานตามหลักสูตรที่กำหนดมาเป็นกรอบความคิด

5. การจัดหน่วยการเรียนรู้ ยังเป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพของครูผู้สอนเพราะเป็นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ เพื่อให้ได้หน่วยการเรียนรู้ที่กระตุ้น ท้าทาย ชั่วๆ ให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียน อยากศึกษา อยากทำ และท้ายที่สุดก็พร้อมที่จะนำองค์ความรู้ทักษะกระบวนการ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ที่ครูผู้สอนได้สอดแทรกลงไปในกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านั้นมาสร้างสรรค์ผลงานของตนเองออกมาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจทั้งผู้เรียนและครูผู้สอน

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดประสานเป็นเนื้อเดียวกันกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะครูผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างและกำหนดกิจกรรมซึ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจากการสร้างสรรค์องค์ความรู้ซึ่งมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนหลักเกณฑ์ของการประเมินจะใช้วิธีการที่หลากหลาย เริ่มตั้งแต่การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือในการที่จะปฏิบัติงาน ทักษะกระบวนการ ตลอดจนผลสำเร็จของงานไม่ว่าจะเป็นผลผลิตที่เป็นชิ้นงาน หรือผลผลิตจากการกระทำ ในทุกวิธีการของกระบวนการแสดงออกของผู้เรียนล้วนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนนำมาประเมินได้ทั้งสิ้น จะไม่มีการประเมินด้วยแบบทดสอบเพียงฉบับเดียว ที่มีคำตอบเพียงคำตอบเดียวที่ถูกต้อง แต่จะใช้การพิจารณาจากการได้ลงปฏิบัติจริงของผู้เรียนและประเมินจากที่ทำจริงด้วยวิธีการสังเกตของครูผู้สอน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ประเมินจะเป็นการประเมินแบบ Rubric (Rubric Assessment) ซึ่งจะมีประเด็นการประเมิน (Rubrics) และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) อย่างละเอียดว่า ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไร เช่นใดจึงจะให้ระดับคะแนนอยู่ในระดับใด และเมื่อผลการประเมินออกมาจะมีการประเมินร่วมกัน ส่วนเกณฑ์ที่จะประเมินจนกระทั่งถึงเกณฑ์การให้คะแนนก็จะเป็นความร่วมมือตกลงกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จะประเมินอะไร และให้คะแนนอย่างไร ถ้าผลงานยังไม่เป็นที่พอใจก็สามารถที่จะนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาจนกว่าผลงานจะอยู่ในเกณฑ์ที่ตนพอใจ การประเมินอาจให้เพื่อน/กลุ่มเพื่อน/ผู้ปกครอง/บุคคลอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ผลการประเมินจะไม่เป็นความลับอีกต่อไป ดังนั้น จึงเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2544. สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 20 หน้า.
- กรมวิชาการและคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 92 หน้า.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 48 หน้า.
- ชอบ ลีชอ. 2544. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินสภาพจริง. เอกสารประกอบการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างวันที่ 26-30 พฤศจิกายน 2544 ณ โรงแรมอมรินทร์ ลาภูน จังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 13 หน้า.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. 2533. พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : อักษรธรรมสันต์, 248 หน้า.
- นิพนธ์ ทวีกาญจน์. 2533. “จินตนาการบ่อเกิดของความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ”, 3 มิติทัศนะทางศิลปะและศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 328หน้า.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2544. เกณฑ์การประเมิน. เอกสารประกอบการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างวันที่ 26 - 30 พฤศจิกายน 2544 ณ โรงแรมอมรินทร์ ลาภูน จังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 76 หน้า.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2531. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 237 หน้า.
- ส.วาสนา ประवालพุกย์. 2544. การออกแบบการพัฒนาเครื่องมือการประเมินสภาพจริง. เอกสารประกอบการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างวันที่ 26 - 30 พฤศจิกายน 2544 ณ โรงแรมอมรินทร์ ลาภูน จังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 76 หน้า.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539. ศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 126 หน้า.

Cladler, John. "Authentic Assessment : Finding the Right Tools" **Educational Leadership** 20 - 25, October 1991.

Costa, Arther. L. "Reassessing Assessment", **Educational Leadership** 46 (7) : 2, April 1989.

Herman, Joan L. Aschbacher, Pamela R. and Winters, Lyrrn. **A Practical Guide to Alternative Assessment**, Library of Compress Cataloging - in - Publication Data, 1992.

Jasmine, Julia "Portfolio Assessment for you Whole Language Classroom", **Teacher No 145**, Portfolio Assessment Materials Inc. California 1992.

Sugarman, Jay. Allen, James. And Keller - Cogan, Meg. "How to make Authentic Assessment work for you" **Instructor** 103 (1) : 66 - 70 July/August, 1993.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. อธิบดีกรมวิชาการ (นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)
2. รองอธิบดีกรมวิชาการ (นางอารีรัตน์ วัฒนสิน)
3. ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (นายชอบ ลิขอ)

วิทยากรกลุ่ม นายจรัญ คำยัง

กรรมการ

1. นายวิวัฒน์ เพชรศรี	โรงเรียนสฤติเดช จังหวัดจันทบุรี
2. นางอุบลวรรณ แสนมหายักษ์	โรงเรียนบ้านแม่ข้าวต้มท่าสุด จังหวัดเชียงราย
3. นางบุญยรัตน์ ชื่นสัมพันธ์	โรงเรียนวัดบางทราย จังหวัดพิษณุโลก
4. นายสุรณ ทับทิมแท้	โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
5. นายชวลิต คำพิมาน	โรงเรียนบ้านกุดฉิม จังหวัดนครพนม
6. นายไพบูลย์ อมรประภา	โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก
7. นายศิริภัทร จันทมงคล	โรงเรียนสามเงาวิทยาคม จังหวัดตาก
8. นายรปอง กัลลวาณิชย์	โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม
9. นางพรชิ่ง กิรวิทย์	โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
10. นายวิทยา ชื่นประเสริฐ	โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี
11. นางสาวจริยา แซ่ตัน	โรงเรียนคลองมะขามเฒ่า กรุงเทพมหานคร

ผู้เขียน นางนงคินี สดคมขำ

บรรณาธิการที่ปรึกษา นายจรัญ คำยัง

บรรณาธิการ นางนงคินี สดคมขำ

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ นางสาวสายชล รัตนนุ่มน้อย

ผู้ออกแบบปก นางสาวบังอร กมลวัฒนา

